

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR

Ilham Aliyev

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 107 (6307) 19 iyun 2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Azərbaycanda turizmin inkişafı böyük vüsət alıb

Prezident İlham Əliyev Bakıda "Intercontinental" otelinin açılışında iştirak edib

Bax 2

Bax 6

Milli Məclisdən dünyaya mesaj -
Azərbaycan-Türkiyə daim bir yerdədir

Hikmət Hacıyev Antalya
Diplomatiya Forumu çərçivəsində
keçirilən paneldə çıxış edib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyası xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində...

Bax 5

Gürçü ekspert: Türkiyə Prezidentinin Şuşaya səfəri regionda yaranmış yeni reallıqların göstəricisidir
Rəcəb Tayyib Ərdoğanın azərbaycanlılar üçün önəmli şəhər olan Şuşaya səfəri xarici ölkənin dövlət başçısı kimi, Türkiyə Prezidentinin Qarabağa ilk səfəri kimi tarixə düşüb...

Bax 11

DIQQƏT: Meyvə-tərəvəzə vurulan bu maddə xərçəng yaradır!

Bax 5

XIN: Ermənistanın beynəlxalq hüquq normalarından danışması riyakarlığın son həddidir

Beynəlxalq hüququn fundamental normalarını, o cümlədən dövlətlərin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığını onilliklə ərzində kobud şəkildə pozan, bir milyondək azərbaycanlının insan hüquqlarını...

Bax 5

DTX Suriyada döyüşmüş azərbaycanlını Ukraynada tutdu

Xarici ölkənin ərazisində qanunsuz silahlı birləşmələrin fəaliyyətində iştirak edən şəxs məsuliyyətə cəlb olunub. SIA-nın Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) saytına istinadən məlumatına...

Bax 7

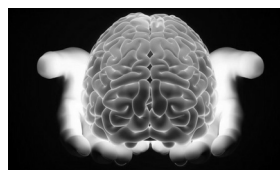
Rusiya ABŞ-ın nüvə sualtı gəmisinin ovuna çıxdı - Putin əmr verdi!

Qara dənizdə Ukrayna ilə Rusiya arasında başlayan gərginliyə ABŞ da qoşuldu. ABŞ və Rusiya arasındakı gərginlik dünyanın diqqətini çəkdiyi bir vaxtda Putindən çoxdan...

Bax 7

İnsan beyni ilə bağlı maraqlı faktlar

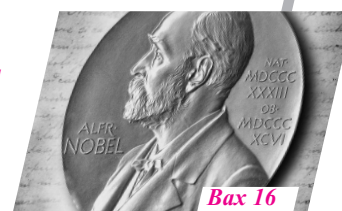
Bax 12

Erməni radikalının NATO iddiası: Rusiya politoloqu ifşa etdi

Bax 7

Nobel mükafatı necə yaranıb?

Bax 16

Azərbaycanda turizmin inkişafı böyük vüsət alıb

Prezident İlham Əliyev Bakıda "Intercontinental" otelinin açılışında iştirak edib

İyunun 18-də Bakıda beşulduzlu "Intercontinental" otelinin açılışı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Əvvəllər bu ərazidə "Cənub" mehmanxanası yerləşirdi. İndi onun yerində gözoxşayan memarlıq üslubunda yeddimərtəbəli "Intercontinental" oteli inşa olunub. Bu gün dünyada pandemiyanın davam etməsinə,

iqtisadi və maliyyə çətinliklərinə baxmayaraq, Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə mühüm sosial-iqtisadi infrastruktur layihələrinin icrası uğurla davam edir. Müasir səviyyədə inşa olunan "Intercontinental" otelinin istifadəyə verilməsi bunun daha bir təzahürüdür.

Ölkəmizdə turizmin böyük gələcəyinin olduğunu daim vurğulayan dövlətimizin başçısı hələ neçə illər bundan əvvəl Azərbaycanda ən müasir otellərin, o cümlədən məşhur dünya brendlərinə aid mehmanxanaların inşasının vacibliyini qeyd edirdi. Həyat Prezident İlham Əliyevin uzaqgörənliyini bir daha təsdiqlədi. Pandemiyaadan əvvəlki son illərdə Azərbaycanda turizmin inkişafı bö-

yük vüsət aldı. Lakin bütün dünyada olduğu kimi, COVID-19 virusunun sürətlə yayılması ölkəmizdə də turizmin inkişafına ciddi maneə yaratdı. İndiki şəraitdə yeni otellərin istifadəyə verilməsi Azərbaycanda uzaqgörən siyasətin həyata keçirilməsinin bariz göstəricisidir.

Yaradılan müasir otel idarəçiliyi ölkəmizə beynəlxalq səviyyəli bir çox mehmanxana brendlərinin gəlməsi ilə nəticələnib. Bu işə bütün sahələrdə olduğu kimi, turizm, o cümlədən bu sektorun əsasını təşkil edən müasir otel sisteminin yaradılması istiqamətində dövlət səviyyəsində görülən işlər hesabına mümkün olub. Ümumilikdə, müasir otellərin istifadəyə verilməsi bir neçə mühüm amili

özündə ehtiva edir. Onlar turizm sektorunun inkişafına dəstək, otel biznesinin genişləndirilməsi, turistlərin rahatlığının təmin olunması, yeni iş yerlərinin yaradılması və Bakının ümumi inkişafına verilən töhfədir.

"Intercontinental" otelində ümumilikdə, müxtəlif kateqoriyalara aid 126 otaq var. Otaqların hər birində qonaqların özlərini maksimum rahat hiss etməsi üçün bütün zəruri şərait yaradılıb. Otelde turistlərin və paytaxt sakinlərinin xidmətində olacaq restoranlar, konfrans zalları və digər infrastruktur mövcuddur.

Burada "Lamborghini Bakı Mərkəzi"nin satış salonu da yaradılıb. Salonda müştərilərə yüksək xidmət göstərmək üçün geniş imkanlar var.

Şuşa Bəyannaməsi - dövlətlərarası münasibətdə yeni mərhələ

Prezident İlham Əliyev: "Bu gün biz dünya miqyasında, dünya çapında nadir əməkdaşlıq, iş birliyi, müttəfiqlik nümunəsi göstəririk"

bildirib.

Bu birliyin və qardaşlığın sarsılmaz nümunəsinin Vətən müharibəsində bir daha şahidi olduq. "Biz Azərbaycanın yanındaıq. Hadisələrə müdaxilə edənlər öndə bizi görəcəklər!", - söyləyən Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan əsl qardaşlıq nümunəsi göstərdi. İyunun 15-i Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması Azərbaycanın müstəqillik tarixinə əbədi həkk olundu və Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində keyfiyyətcə yeni bir dövrün başlanğıcını qoydu. Bu mühüm tarixi sənəd ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin tən-

tənəsi oldu və dövlətlər arasında əməkdaşlığın strateji əhəmiyyət kəsb edən sahələrini əhatə edir. "Bu gün imzalanmış Birgə Bəyannamə - Müttəfiqlik haqqında Bəyannamə əlaqələrimizi ən yüksək zirvəyə qaldırır", deyən Cənab Prezident bildirib ki, Bəyannamənin adı Müttəfiqlik haqqında Bəyannamədir və bu ad özü-özlüyündə hər şeyi göstərir, hər şeyi deyir: "Biz bu gün keyfiyyətcə yeni əlaqələr qurmuşuq və bu Bəyannamədə göstərilən bütün müddəalar bizim gələcək iş birliyimizin təminatçısıdır".

"BU GÜNƏ QƏDƏR TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN BÜTÜN MƏSƏLƏLƏRDƏ BİR YERDƏDİR, BUNDAN SONRA DA BU, BELƏ OLACAQ"

Dövlət başçısı "Birgə Bəyannamədə tarixi Qars müqaviləsinə istinad edilir", deyərək bildirib ki, azad edilmiş Şuşa şəhərində 100 ildən sonra müttəfiqlik haqqında imzalanmış Birgə Bəyannamə bizim gələcək iş birliyimizin istiqamətini göstərir. Sənəddə beynəlxalq müstəvidə birgə əməkdaşlıq, siyasi münasibətlər, iqtisadi-ticarət əlaqələri, mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyasəti, enerji təhlükəsizliyi, Cənub Qaz Dəhlizinin

Türkiyə, Azərbaycan və Avropa üçün önəmi göstərməklə yanaşı, müdafiə sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri öz əksini tapır. "Bu günə qədər Türkiyə və Azərbaycan bütün məsələlərdə bir yerdədir, bundan sonra da bu, belə olacaq", deyən Cənab Prezident ikinci önəmli məsələnin nəqliyyat məsələsi olduğunu diqqətə çatdırıb: "Bəyannamədə Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı çox açıq ifadələr öz əksini tapmışdır. Bu da ikinci Qarabağ savaşıdan sonra yaranmış yeni geosiyasi vəziyyətin nəticəsidir. Bu gün biz Türkiyəni və Azərbaycanı demir yolu ilə, avtomobil yolu ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi haqqında nəinki danışırıq, bu dəhlizi əməli işlərlə yaradıırıq. Müttəfiqlik haqqında imzalanmış Birgə Bəyannamədə bu məsələnin əks olunması böyük mənə daşıyır".

"ŞUŞADA DALĞALANAN AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ BAYRAQLARI BİZİM BİRLİYİMİZİ GÖSTƏRİR"

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiyə qardaş, dost ölkə olaraq Azərbaycanın yanında oldu. Bu müharibə günləri bir daha göstərdi ki, dövlətlərarası münasibətlər heçqədən də dostluğa, qardaşlığa söykənir. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Türkiyə tərəfindən göstərilən dəstək hər kəsin sevincinə səbəb oldu. Heç kəsə sirsir deyil ki, Türkiyə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həlli işində daim Azərbaycana böyük dəstək göstərdi. Bu gün işğaldan azad olunan torpaqlarımızda Azərbaycan və Türkiyə bayraqları dalğalanır. Cənab Prezidentin vurğuladığı kimi, "Bu gün Şuşada dalğalanan Azərbaycan və Türkiyə bayraqları bizim birliyimizi göstərir. İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan gündən, ilk saatlardan əziz qardaşım, sayın Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycana birmənalı, dəqiq və açıq dəstək ifadə etmişdir. Müharibənin ilk saatlarından o demişdir ki, Azərbaycan tək deyil. Bu, həm bizi ruhlandırır, eyni zamanda, müdaxilə etmək fikrində olan bütün qüvvələri, dairələri dayandırdı, durdurdu. Dedi ki,

Türkiyə Azərbaycanın yanındadır və müharibənin ilk saatlarından son dəqiqələrinə qədər əziz qardaşımın və Türkiyə Cümhuriyyətinin, qardaş türk xalqının dəstəyi bizə əlavə güc verirdi. Bu siyasi və mənəvi dəstək bizi ruhlandırır".

"Şuşa əyilmədi, öz milli ruhunu qoruyub bildi, ləyaqətini qoruyub bildi və bizi gözleyirdi"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət, ölkənin gücü, iqtisadi inkişafı, dünya birliyində yeri və nizamı, müştəşkil milli ordunun şücaəti nəticəsində Şuşa işğaldan azad olundu. Özü də çox ağır döyüş yolu ilə. "Şuşa tarixi Azərbaycan şəhəridir. Çünki 1752-ci ildə Pənahəli xan bu şəhərin təməlini qoydu və ondan sonra bütün dövrlərdə Şuşada yaşayan əhalinin 98 faizi azərbaycanlılar idi və 30 il işğal altında qalmasına baxmayaraq Şuşa əyilmədi, öz milli ruhunu qoruyub bildi, ləyaqətini qoruyub bildi və bizi gözleyirdi. Biz də geldik və Şuşanı azad etdik", deyərək Prezidenti İlham Əliyev bildirib.

İkinci Qarabağ müharibəsi tarixdə qaldı, 44 günlük müharibə nəticəsində Ermənistan ordusu tam məhv edildi. "İndi isə yeni dövr başlayır", deyən Cənab Prezident Şuşa şəhərinin ermənilər tərəfindən çox pis vəziyyətə salındığını diqqətə çatdırıb. İşğaldan azad olunan məkanlarda məscidlərin bərpası ilə bağlı müvafiq göstərişlər verilib və ilkin araşdırmalar aparılır. Ermənilər Şuşada 28 il ərzində bütün tarixi abidələrimizə qarşı dağıdıcı mövqedə olublar. Şuşa şəhərinin tarixi mərkəzində yerləşən Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli xanın iqamətgahı olan tarixi sarayı da dağıdıblar. Azərbaycanın mədəni paytaxtı və bütün Qafqazın incisi hesab olunan Şuşa şəhərində infrastruktur layihələrin icrasına başlanılıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına əsasən və dövlət başçısının bilavasitə nəzarəti altında qədim tarixi və memarlıq üslubu qorunub saxlanılmaqla Şuşa şəhərinin tarixi və dini abidələrinin, muzeylərinin planlı şəkildə bərpa olunması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Mediada islahatlara doğru” silsilə seminarlar başlayıb

Düən ADA Universitetin İxtisasartırma Proqramları və MEDIA agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə 1 aylıq silsilə seminarlara start verilib. SIA-nın verdiyi məlumata görə, seminar silsiləsinin açılış mərasimində ADA Universitetinin icraçı prorektoru Fariz İsmayılov, Medianın İnkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov, ADA Universitetinin prorektor müavini, İxtisasartırma Proqramlarının rəhbəri Aygün Hacıyeva, Proqram Administratoru Aliyə Ağalarova, ADA Universitetinin İctimai və Beynəlxalq münasibət-

lər məktəbinin müəllimi Şəfəq Mehraliyeva və digərləri iştirak edirlər.

Medianın İnkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov “Media haqqında” qanun layihəsi: yeni imkanlar və istiqamətlər mövzusunda çıxış edib. Qanun layihəsində yer alan müddəalar barədə media nümayəndələrinə ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, yeni sənəd media sahəsində ictimai münasibətlər sistemini tənzimləyən yeni normativ hüquqi aktın hazırlanmasını nəzərdə tutur. Vurğulanıb ki, qanun layihəsinin əsas məqsədi bütün media

subyektlərinin, o cümlədən yeni yaranmış online media subyektlərinin də fəaliyyətinin və hüquqlarının müəyyən olunmasıdır. Daha sonra seminar iştirakçıları ilə qanun layihəsi ətrafında müzakirələr aparılıb.

Tədbirin ilk seminarında ADA Universitetinin İctimai və Beynəlxalq münasibətlər məktəbinin müəllimi Şəfəq Mehraliyeva “Müasir media mühitinə baxış”, “Mediada gündəmin qurulması”, “Jurnalistika və İctimai Əlaqələrin kəşifməsi”, “Ənənəvi və sosial mediada jurnalistika”, “Jurnalistika mədəniyyəti: dəyərlər, etik yanaşmalar və demokratiya” mövzularında çıxışlar edəcəklər.

Qeyd edək ki, seminarların təşkilində məqsəd müasir media mühitinə birgə nəzər salmaq, media sahəsində innovativ təcrübələri araşdırmaq və mövcud media nəzəriyyələrinə uyğun ölkədə media islahatları prosesinə təkan verməkdir. İyunun 14-dən iyulun 10-dək davam edəcək seminarlarda 75 media qurumunun rəhbər üzvünün iştirakı nəzərdə tutulub. Seminarlar zamanı iştirakçılar qarşısında həm yerli, həm də xarici, o cümlədən Al Jazeera və Haber Global-ın mütəxəssisləri təcrübələri ilə bölüşəcəklər. 1 aylıq seminarın sonunda iştirakçılara sertifikatlar verəcək.

Əli Həsənov: Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrini əbədləşdirdi

“15 İyun Milli Qurtuluş Günündə Türkiyə Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətlərini tənzimləyən Şuşa Bəyannaməsi imzalandı. Bu sənəd tarixi sənəddir. Ümumiyyətlə, sənəddə iqtisadi, siyasi, humanitar, hərbi, informasiya mübadiləsi və digər məsələlər öz əksini tapıb”. Bu fikirləri “Yeni TV”yə açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyasının Veteranlar Şurasının üzvü Əli Həsənov bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu sənədin əsas canı, ürayi hərbi müttəfiqliklə bağlıdır: “Şuşa Bəyannaməsində qeyd olunur ki, Türkiyə və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hər hansı bir üçüncü dövlət, yaxud dövlətlər müdaxilə edərsə, bu iki dövlət öz sərhədlərini, ərazi bütövlüyünü qorumaq üçün bir-birinə kömək edəcək. Bəyannamənin əsas canı budur”.

Bəyannamədə Qars müqaviləsinə istinad olunduğunu deyən Ə.Həsənov bildirib ki, 1921-ci ildə, 100 il bundan öncə imzalanmış Qars müqaviləsi ilə Şuşa Bəyannaməsi arasında böyük fərq var: “Qars müqaviləsinin 3-cü əlavəsinə görə, Naxçıvan vilayətinin tam sərhədləri müəyyənləşib. Bu sərhədlər çərçivəsində Naxçıvan Muxtar vilayəti yaradılıb. Əgər torpaqlarımızın işğalı zamanı Ermənistan Naxçıvana hücum et-

səydi, Qars müqaviləsi Türkiyəyə hərbi müdaxilə etmək imkanı verirdi. Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan ərazisinə hər hansı bir hərbi təcavüz olarsa, Türkiyəyə hərbi müdaxilə imkanı, hüququ verir”.

Bəyannamənin Şuşada, məhz iyunun 15-də imzalanmasına gəlincə, YAP Veteranlar Şurasının üzvü deyib: “Ulu öndər Heydər Əliyev 15 iyun 1993-cü ildə Azərbaycanı dövlət olaraq dağılmaqdan, xərtdən silinməkdən xilas etdi. 15 iyunda Şuşada imzalanan Bəyannamə isə Azərbaycana müdaxilə olunmasının qarşısını alan hüquqi bazanı yaratdı. Ermənistan heç bir halda Azərbaycana qarşı hərbi təcavüz edə bilməyəcək. Çünki qarşısında Azərbaycanla yanaşı, hegemon Türkiyə dövləti var. Bəyannamənin Şuşada imzalanması böyük rəmzi mənə daşıyır. Azərbaycan və Türkiyə Prezi-

dentləri bu böyük tarixi sənədi imzalamqla dünyaya mesaj verdilər ki, bura Azərbaycan torpağıdır. Şuşa Azərbaycan şəhəridir”.

Siyasi partiyaların Şuşa Bəyannaməsi ilə əlaqədar yaydığı bəyanata toxunan Ə.Həsənov bildirib ki, əvvəllər ölkədə fəaliyyət göstərən bəzi siyasi partiyalar müəyyən mövcud problemlərdən iqtidar əleyhinə istifadə etməyə çalışırdılar: “Cənab Prezident İlham Əliyev bu problemlərin hər birini həll edib. Onların əlində yeganə bir bəhanə qalmışdı. Bu da torpaqlarımızın işğal altında olması idi. Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi ilə bu problem də həll olunub. İndi siyasi partiyaların deyiləsi sözü qalmayıb. İki partiyanın bəyanata qoşulmaması isə düşmənçilikdir. Başa düşə bilmirəm ki, hansı əsasla bəyanata imza atmayıblar”.

Rauf Əliyev: “Azərbaycanın qazandığı tarixi Zəfərdən sonra bölgənin yeni inkişaf dövrü başlayıb”

“Türkiyə Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycanın Milli Məclisində çıxışı böyük tarixi əhəmiyyət daşıyır. Cənab Ərdoğan çıxışında bəyan edib ki, Qarabağ Zəfərinin Azərbaycana, Qafqaza və eləcə də dünyaya gətirəcəyi faydaların dəyəri zaman keçdikcə daha yaxşı dərk ediləcək. Bu Zəfərlə Qarabağın hər yerinə sabitlik, əmin-amanlıq və ümid hakim olub”. Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə Heyətinin üzvü Rauf Əliyev deyib.

Deputat bildirib ki, Azərbaycanın qazandığı tarixi Zəfərdən sonra bu bölgənin yeni inkişaf dövrü başlayıb. Naxçıvan ilə Bakını bir-biri ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizinin bölgəyə gətirəcəyi faydaların miqyasını təsəvvür etmək belə mümkün deyil. Yaranmış yeni realiaqlar Azərbaycan ilə birlikdə eyni zamanda Ermənistan üçün də yeni bir dövrün başlanğıcı ola bilər. Ermənilər özləri özlərini saldıqları blokadadan xilas ola biləcəklər.

Millət vəkiliyinə sözlərinə görə, Türkiyə Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Milli Məclisdəki çıxışında ən mühim məqamlardan biri ölkələrin inkişafına əlavə imkanlar yaradacaq altı ölkənin iştirakını nəzərdə tutan yeni beynəlxalq əməkdaşlıq platformasının yaradılması ilə bağlı fikirləridir: “Təklif olunur ki, altı ölkə-Rusiya, Türkiyə, Azərbaycan, İran, Ermənistan və Gürcüstan bu yeni əməkdaşlıq platformada birləşsin. Bununla da artıq bu regionda sabitlik bərqərar olacaq. Davamlı sülhə gedən yol regiondakı bütün xalqların və dövlətlərin qarşılıqlı etimad və əməkdaşlığından keçir. Belə bir mühitin yaranması üçün ən ciddi əsaslar Azərbaycanın zəngin tarixi, mədəniyyəti və Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müəyyənləşdirilən və həyata keçirilən hərtərəfli düşünülmüş, balanslaşdırılmış dövlət siyasətidir”.

XİN: Ermənistanın beynəlxalq hüquq normalarından danışması riyakarlığın son həddidir

tərəfindən təklif edilən regional əməkdaşlıq platformasını rədd edən Ermənistanın XİN-in, bunu "erməni xalqına qarşı təhlükə" və "bölgə üçün təhdid" bəhanələri altında təqdim etməsi isə Ermənistanın sülh, əməkdaşlıq, inkişaf meyillərindən nə qədər uzaq olduğunu açıq şəkildə nümayiş etdirir.

Azərbaycanın ərazilərinin işğaldan azad edilməsi ilə bölgədə yeni vəziyyət formalaşsın və regional əməkdaşlığın həyata keçirilməsi üçün unikal imkanlar yaransın. Bu vəziyyəti dərk edərək, əməkdaşlıqdan faydalanmaq və ya bunun əksi artıq Ermənistanın verəcəyi qərardır. Azərbaycan və Türkiyə isə Şuşa Bəyannaməsində də ehtiva olunduğu kimi, "beynəlxalq hüququn prinsip və normalarına, o cümlədən də Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinə uyğun olaraq global və regional sülh, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsində birgə səylərini davam etdirəcəklər".

Beynəlxalq hüququn fundamental normalarını, o cümlədən dövlətlərin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığını onilliklə ərzində kobud şəkildə pozan, bir milyonadək azərbaycanlının insan hüquqlarını heçə sayan Ermənistan XİN-inin indi beynəlxalq hüquq normalarından danışması riyakarlığın son həddidir. SIA-nın məlumatına görə, bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin Ermənistan XİN-in Şuşa Bəyannaməsi ilə bağlı açıqlamasına dair şərhində deyilir.

Açıqlamada qeyd edilir ki, Azərbaycan və Türkiyə Prezidentləri tərəfindən imzalanmış Şuşa Bəyannaməsini şərh edərək bu sənədin erməni xalqına qarşı yönəldiyini iddia edən Ermənistan XİN-i hələ də Ermənistanın onilliklə ərzində davam edən təcavüzkar siyasətinin, qonşu dövlətin ərazilərinə olan iddialarının, xalqın rifahına deyil, bir qrup insanın maraqlarına xidmət edən siyasət yürütməsinin və nəhayət, sərgilədiyi revanşist mövqeyinin məhz erməni xalqına qarşı olduğunu dərk etmir. Ermənistanın bu barışmaz

mövqeyi bölgədə sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasına başlıca maneədir."Beynəlxalq hüququn fundamental normalarını, o cümlədən dövlətlərin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərin toxunulmazlığını onilliklə ərzində kobud şəkildə pozan, bir milyonadək azərbaycanlının insan hüquqlarını heçə sayan Ermənistan XİN-inin indi beynəlxalq hüquq normalarından danışması riyakarlığın son həddidir. Beynəlxalq hüquqa istinad edən Ermənistan, ilk növbədə ona hörmət etməyi öyrənməlidir. Azərbaycan və Türkiyə liderləri

Hikmət Hacıyev Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində keçirilən paneldə çıxış edib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyası xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində təşkil olunan paneldə çıxış edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Virtual dünyada saxta xəbərlər" mövzusunda keçirilən paneldə hazırda global problemə çevrilən saxta, uydurma informasiyaların yayılması, onun yaratdığı təhlükələr və vəziyyətdən çıxış

yolları müzakirə olunub. Paneldə münaqişələrin qarşısının alınması və erkən xəbərdarlıq mərkəzinin prezidenti Lulian Cifunun, tanınmış yazıçı, Portuqaliyanın keçmiş Avropa naziri Bruno Macaesin, Qətərin xarici işlər nazirinin köməkçisi və Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Lolvah Rashid Al-Khaterin çıxışları dilənilib. Paneldə çıxış edən Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev ölkəmizin müxtəlif vaxtlarda

müəyyən dairələr tərəfindən məqsədli şəkildə yayılan "feyk nyus" hücumlarına məruz qaldığını, hətta bəzi xarici kütləvi informasiya vasitələrinin həqiqətə uyğun olmayan həmin informasiyalara istinad edərək Azərbaycan haqqında yanlış rəy formalaşdırmağa çalışdığını bildirdi. Təəssüflə qeyd olunub ki, hətta bəzi hallarda Azərbaycan haqqında həqiqi məlumat yayan şəxslərin sosial media hesablarının bağlanması halları da müşahidə olunub.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının (TÜRK-SOY) baş katibi Düsen Kaseinov, ABŞ-ın Azərbaycandakı sabiq səfiri, ATƏT-in Minsk qrupunun keçmiş həmsədri, beynəlxalq ekspert Metyu Brayza, Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti Darxan Kırırəli, həmçinin səfirler, deputatlar, digər nüfuzlu şəxslər paneldə iştirak ediblər. Çıxışlardan sonra suallar cavablandırılıb.

DIQQƏT: Meyvə-tərəvəzə vurulan bu maddə xərçəng yaradır!

Qida mütəxəssisi açıqladı

"Meyvə və tərəvəzlərə kimyəvi maddələr uzun illərdir ki, vurulur. Sadəcə olaraq indi daha da çoxalır. Buna səbəb mövsümdə olmayan meyvə və tərəvəzləri yetişdirmək, bəzi meyvə-tərəvəzlərin soyuğa davamlılığı üçün bir çox kimyəvi maddələr vurulur ki, bu maddələr təbii ki, orqanizmə daxil olduqda kifayət qədər öz zərərini verir". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında sağlam qidalanma mütəxəssisi Məhsəti Hüseynova deyib.

Onun sözlərinə görə, meyvə və tərəvəzləri süni şəkildə və geni dəyişdirilmiş orqanizmlərdə daha da çoxalır ki, bu da birbaşa nəinki xərçəng həmçinin alzheimer, parkinson, maddələr mübadiləsinin pozulması, kəskin allergiyalara da səbəb ola bilər: "Ümumiyyətlə orqanizmə zərər vurmaması üçün biz mütləq şəkildə meyvə-tərəvəzlərimizi yerli və mövsümü olanları seçməliyik. Yalnız bu halda sağlamlıqdan söhbət gedə bilər. Əks halda təbii ki, bu xəstəliklərin müəyyən insana fərqli reaksiyası da ola bilər. Ancaq biz bir gün ərzində bir neçə meyvədən, tərəvəzdən istifadə edirik. Əgər bu həqiqətdən də nitratlarla zəngin, düzgün şəkildə yetişdirilməyən, mövsümdə olmayan meyvə və ya tərəvəzdirsə, bu birbaşa orqanizmin zəhərlənməsinə gətirib çıxardır. Ona görə də təbii ki, bu maddələr də həm xərçəngə səbəb olur, eyni zamanda da maddələr mübadiləsinin pozulmasına şəraitində obeziyyə, piylənməyə də gətirib çıxardır ki, bu da birbaşa yenə digər xəstəliklərin əlamətlərinə rast gəlmək olar. Təsədüfi deyil ki, bir neçə il bundan əvvəl xərçəng xəstəliyi daha yaşlı insanlarda rast gəlinirdisə, artıq indi hətta uşaq yaşlarında xərçəng xəstəliyinə rast gəlmək olur. Bunun da məhz sə-

bəbi anaların hamiləlik dövründə inkişaf prosesində düzgün qidalanmamasıdır".

Məhsəti Hüseynova həmçinin qeyd edib ki, zərərli saydığımız kimyəvi maddələrlə dolu meyvə tərəvəzlər 25 yaşa qədər olan orqanizmə daha çox təsir edir, nəinki həmin yaşdan çox olanlara: "Çünki bir orqanizmə 25 yaşa qədər inkişaf prosesindədir və bəzi orqanizmlərdə bu proses 30 yaşlara qədər davam edir. Bu proses zamanı insan orqanizmi onun sağlam olması üçün, gündəlik funksiyalarını yerinə yetirmək üçün sağlam şəkildə, sağlam qidalardan lazımlı qida elementlərini mikro və makro elementlərini almaldır. Əgər ki, burada həmin vitamin və mineral balansı olan meyvə və tərəvəzlərin zərərini kimyəvi maddələrlə olanını istifadə etsə təbii ki, bunun fiziki inkişafına, əzələ skeletinin inkişafına da çox böyük mənfi təsir edəcək. Ona görə də mütləq şəkildə sağlam olmaq üçün bu cür meyvələrdən uzaq durmaq lazımdır. Mağazalarda təbii, mövsümi meyvə və tərəvəzləri bilmək lazımdır. Əgər kimyəvi maddələrlə yetişdirilibsə, bu meyvələr hər biri gözəl görünüşə parlaq rəngə və hamısı eyni boya olur. Tumlu meyvələrin içi tımsuz olur. Bunlar da artıq həm kimyəvi maddələrlə, həm də geni dəyişdirilmiş orqanizmlə yetişdirildiyinin sübutudur".

Arzu Qurbanzadə

Fazil Mustafa: Siyasi partiyalar ümummilliyetli xarakterli məsələlərdə bir araya gələrək ortaq addım atırlar

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar ümummilliyetli xarakterli məsələlərdə bir araya gələrək ortaq addım atırlar. Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında Böyük Qurtuluş Partiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Fazil Mustafa bildirib.

Partiya sədri qeyd edib ki, Prezident Administrasiyasında müvafiq şöbə yaradıldıqdan sonra siyasi partiyaların koordinasiyası işi çox yüksək səviyyədə təşkil olunmağa başlayıb. Hər kəs öz mövqeyində qalmaqlla milli məsələlərdə partiyaların bir mövqedən çıxış etməsi ənənə halı alıb. Biz bunun ən bariz nümunəsini 44 günlük Vətən müharibəsində gördük. İndi də ümummilliyetli xarakter daşıyan məsələlərdə siyasi partiyalar bir araya gələrək ortaq addım atırlar. Şuşa Bəyannaməsi də həmin ənənənin müsbət xarakterini göstərdi. Şuşa Bəyannaməsinin tarixi qərar olduğunu vurğulayan F.Mustafa deyib: "Sənədin imzalanması Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ən yüksək zirvəyə qalxdığını göstərən hadisədir. Partiyalar Bəyannamənin siyasi dəyərini anlayaraq, öz mövqelərini ortaya qoydular. Bu, müsbət tendensiya".

Qeyd edək ki, Azərbaycan fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında mütəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"nin imzalanması ilə əlaqədar iyunun 16-da bəyanat yayıblar.

Milli Məclisdən dünyaya mesaj - Azərbaycan-Türkiyə daim bir yerdədir

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan: “Qarabağı azad edən Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şadam”

Dünyada analoqu olmayan qardaşlığın, Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri Ulu Öndər Heydər Əliyevin deyədiyi kimi, “Bir millət, iki dövlət” tezisində əsaslanan bu birlik nə dünənə, nə də bu günə. Sözsüz ki, Azərbaycan ilə Türkiyə arasında əlaqələrin böyük tarixi var. Ortaq kök, dil, din birliyi, oxşar mədəniyyət, adət və ənənələr. Ən əsas amil isə ən çətin anlarda bir-birinin yanında olmaq.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bir neçə gün öncə Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zamanı Azərbaycan parlamentində Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şad olduğunu deyib: “Qarabağı azad edən Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şadam”. Türkiyə Prezidenti R.Ərdoğan bildirib ki, Qarabağın işğaldan azad edilməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin 30 ilinin ən önəmli hadisəsidir.

“Üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə hazırıq”

“Azərbaycanlı qardaşlarımızla üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə hazırıq. Canı yananlar, qanı tökülənlər, maddi və mənəvi ziyan çəkənlər sadəcə Qarabağda yaşayan insanlardır. Asan deyil, 30 il”. Bunu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Milli Məclisində çıxışı zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, 30 ildən sonra işğal altında olan torpaqlar sahiblərinə qovuşdu: “Böyük bir liderlik göstərərək bu zəfəri Azərbaycana qazandıran Ali Baş Komandan İlham Əliyevi bir daha təbrik edirəm”.

Türkiyə Prezidenti məcburi köçkünlərə çağırış edib

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisdə çıxışı zamanı bildirib ki, Qarabağ Zəfərindən kimsə narahat olmasın: “Çünki bu Zəfər ədalətin, barışın, qəlbin Zəfəridir”.

Onun sözlərinə görə, Qarabağ

ğın hər küncünə sükut və ümid hakim olub: “İnşallah sonrakı gələcəkdə evlərimizdən didərgin düşən insanların yerlərinə qayıdışının sevincini yaşayacağıq. Onlara mən də çağırış edirəm. Sizin evləriniz bərpa olunur. Bir müddət sonra evinizə qayıdacaqsınız”.

Türkiyə Prezidenti Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zamanı bildirib ki, Qarabağı birlikdə inşa edəcəyik. Onun sözlərinə görə, Qarabağı və işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını 30 il məhv edənləri görməyənlər, Azərbaycanın azadlıq mücadiləsinə əngəlləmək üçün səfərbər olanlar indi gəlib Füzulini, Qarabağı görsünlər: “Hər şey ortadadır. Dünən oraların halını gördük. Azərbaycanlılar 30 il öncə Qarabağdan çıxmaq məcburiyyətində qaldıqda heç bir evi yandırmadılar, çünki insan öz evini yandırmaz, ancaq ermənilər oralarından gedəndə hər şeyi yandırdılar, çünki oralar onların vətəni deyildi. Ancaq biz oraları yenidən inşa edərək, yeni bir Qarabağ ərşəyə gətirəcəyik”.

“Şuşa bu gün öz mədəniyyəti ilə ayağa qalxır. Cıdır düzündə təşkil edilən Xarıbülbül festivallı dünyaya verilən açıq bir mesaj idi. Şuşanın gələcəkdə Türk dünyasının paytaxtı olmasını görməkdən məmnun olarıq. Dünyanın 4 tərəfindən olan türk sənət adamlarının Şuşaya gəlməsi Şuşaya gözəl bir salam olardı” - deyərək, Ərdoğan əlavə edib.

Türkiyə Prezidenti Zəngəzur dəhlizindən danışdı

“Zəngəzur dəhlizindən ermənilər də asan şəkildə Moskvaya və bütün dünyaya çıxıb biləcəklər, onlar özlərini nə qədər əngəllədiyini görəcəklər”. Bunu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zamanı deyib. Türkiyə Prezidenti bildirib ki, regionda yeni altılıq əməkdaşlıq platforması imkanları yarandı: “Gürcüstanın bəzi sualları var idi və mən Gürcüstanın baş nazirinin son səfəri zamanı ona bunun faydalarını izah etdim. Çünki bu bölgənin sülhə ehtiyacı var, bunu etməliyik. Ermənistanın Azərbaycanla münasibətləri yaxşılaşdıqca biz də lazımı addımları atacağıq. Türkiyənin Ermənistanı faydalı saydıqca bitməz”.

“Bu zəfərdən kimsə rahatsız olmasın, çünki bu, zülmün deyil, sülhün zəfəridir”

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tay-

yib Ərdoğan Milli Məclisdə çıxışı zamanı deyib ki, Qarabağ zəfərinin Azərbaycan və dünyaya gətirəcəyi faydalar zaman keçdikcə hiss olunacaq və bu zəfərdən kimsə rahatsız olmasın, çünki bu zülmün deyil, sülhün zəfəridir: “Qarabağın hər küncünə hüsur hakim olub. Azərbaycanlı qardaşlarımız yuvalarına dönəcək. Gələcəkdə buraya yenə gələndə Azərbaycanlı qardaşlarımızın öz doğma yurdlarına qayıtmasını görmək bizi şad edəcək. Hazırda yollar sürətlə tikilir, infrastruktur bərpa olunur və bizlər də bölgədə məktəb, xəstəxana və buna bənzər bir çox binalar tikəcəyik”.

“Şuşanın gələcəkdə türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı olmasını görməkdən məmnun olarıq”, - deyən Türkiyə Prezidenti bildirib ki, Şuşa ədəbiyyatın mərkəzi vəzifəsini qoruyub: “Bu şəhər dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün, Natəvanın və digər şairlərin yurdu. Şuşanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi bu mənada dünyaya verilən açıq mesajdır. Gələcəkdə Şuşanın türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı olmasından şərəf duyuruq. Əlbəttə, Şuşa, Qarabağ deyil, türk dünyasının bütün yerləri böyük şəxsiyyətlər yetişdirib”.

“Yeni bir Qarabağ ərşəyə gətirəcəyik”

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisdə çıxışı zamanı bildirib ki, işğaldan azad olunan ərşələri yenidən inşa edərək yeni bir Qarabağ ərşəyə gətirəcəyik. Onun sözlərinə görə, Qarabağı və işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını 30 il məhv edənləri görməyənlər, Azərbaycanın azadlıq mücadiləsinə əngəlləmək üçün səfərbər olanlar indi gəlib Füzulini, Qarabağı görsünlər: “Hər şey ortadadır. Dünən oraların halını gördük. Azərbaycanlılar 30 il öncə Qarabağdan çıxmaq məcburiyyətində qaldıqda heç bir evi yandırmadılar, çünki insan öz evini yandırmaz, ancaq ermənilər oralarından gedəndə hər şeyi yandırdılar, çünki oralar onların vətəni de-

yildi”.

“Bütün dünya bilsin ki, Azərbaycanın yanında olacağıq, Azərbaycanın sevinci sevincimiz, azadlığı azadlığımız, kədəri kədərimizdir”

Türkiyə Prezidenti Qarabağın işğaldan azad edilməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin 30 ilinin ən önəmli hadisə olduğunu deyərək bildirib ki, 30 il sonra bu torpaqlar öz sahiblərinə qovuşdu: “Bu zəfəri və barışı Azərbaycan xalqına qazandıran, Prezident, qardaşım İlham Əliyevə bir daha təşəkkür edirəm. Azərbaycan xalqını bu qələbə münasibətilə təbrik edirəm. Türkiyə həm dövlət, həm də millət olaraq qardaş Azərbaycanın yanında yer alıb. Bu gün də Azərbaycanın yanındaydıq və bütün dünya bilsin ki, daim Azərbaycanın yanında olacağıq. Necə ki, Çanaqqalada Azərbaycanlı gənclər Anadolu gəncləri ilə birlikdə şəhadətə yürüyüb qələbə qazanmışdırlarsa, necə ki, Nuru Paşanın aslanları 1918-ci ildə Azərbaycanın köməyinə gəlmişdisə, biz də bu gün və gələcəkdə bərabər olacağıq. Azərbaycanın sevinci sevincimiz, azadlığı azadlığımız, kədəri kədərimizdir”.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra regionda yaranmış vəziyyət barədə danışan Türkiyə Prezidenti deyib: “Qafqazda sülh və sabitlikdən təkə Azərbaycan deyil, Ermənistan da daxil olmaqla, bütün bölgə ölkələri, hətta bütün dünya qazanacaq. Biz də Azərbaycanlı qardaşlarımızla bölgənin tamamilə inkişaf etdirilməsi, rifahın yüksəlməsi, əmin-amanlığın kök salması üçün üzərimizə düşəni yerinə yetirməyə bütün səmimiyyətimizlə hazırıq”.

Bəli, bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” kəlamı sadəcə olaraq, kəlam deyil, bu, gerçəkdir. Artıq bu reallıq bütün sahələrdə sübuta yetirilməkdədir. Hər zaman da bu belə olacaq. Çünki Azərbaycan-Türkiyə “Bir millət, iki dövlətdir!”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

“Hələ 2013-cü ildə “Təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda Təhsilin inkişafı Fondunun yaradılması nəzərdə tutulsa da, yaradılmadı. Son 7 il ərzində 5 mindən artıq tələbə təhsil haqqını ödəyə bilmədiyinə görə universitetlərdən xaric edilib. Qanunla isə insanların təhsil alması üçün şərait yaradılmalıdır. Azərbaycanda hər il məzunların cəmi 42 faizi ixtisas üzrə iş tapa bilir. Qalanlar ya digər ixtisaslar üzrə işləyir, ya da, ümumiyyətlə, işləmir. Qeyd edim ki, tələbə kreditləri üçün 80 milyon manat ayrılıb və ayrılan 80 milyon manat 38-42 min tələbənin təhsil haqqını ödəməyə imkan verəcək. Hesab edirəm ki, Kreditlər faizsiz verilməlidir, çünki sonra tələbələr problemlə kredit alana çevrilməli deyil. Həm də kredit verilən uşaqlar sonra işlə təmin edilməlidir ki, təhsili başa vurandan sonra onu ödəyə bilsinlər”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında təhsil eksperti Kamran Əsədov deyib.

Təhsil Tələbə Krediti Fondu nə vəd edir?

Onun sözlərinə görə, hazırda Azərbaycanın 54 ali təhsil müəssisəsində 182 minə yaxın tələbə təhsil alır: “Onların 60 faizi öz vəsaiti hesabına, yəni, ödənişli əsaslarla, 40 faizi isə dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alır. Bu, o deməkdir ki, hazırda Azərbaycan ali təhsil müəssisələrində 110 minə yaxın şəxs ödənişli əsaslarla təhsil alır”.

Ekspert sözlərinə belə davam edib: “Avropa ölkələri və ABŞ, post-sovet məkanından isə Rusiya, Ukrayna, Belarus, Qazaxıstan və Özbəkistan təhsil kreditləşməsinə təbiiq edirlər. Məsələn, ABŞ-da bununla Federal Agentlik məşğul olur. Agentliyin çox böyük dövryyəsi var. Kreditlər 3 növdür: federal tələbə krediti, valideyn krediti

ve özəl kredit. Hər biri müxtəlif qruplara və şərtlərlə verilir, faizlər çox aşağıdır. Dövlət yaxşı oxuyan tələbələr üçün bir sıra başqa güzəştlər də tətbiq edir. Bəzi ştatlarda təhsildə, elmdə yüksək nəticə əldə edən tələbələrə o kreditlər bağışlanı. Analoji qurumlar Almaniya, Fransa, Böyük Britaniya, Şərqi Avropa ölkələrində də var. Kreditlərin mənbəyi kimi adətən dövlət resursları çıxış edir, amma dövlətin stimullaşdırdığı özəl fondlar, banklar da bu prosesdə iştirak edə bilər. Həmçinin universitetlərin özləri də kredit ayırırlar. Əksər ölkələrdə faizlər çox aşağı, müddət uzun olduğu üçün qaytarılmasında çətinlik yaratmır. Adətən kreditin qaytarılmasına universiteti bitirdikdən 2 il sonra baş-

lanılır, 5-7-10 ilə, bəzən 30 ilədək müddətdə qaytarılır. Bütün dünyada təhsilin inkişaf etdirilməsində bu kreditlər böyük rol oynayır. Müsəlman ölkələrindən İndoneziya və Türkiyədə məhdud da olsa təhsil kreditləşməsi tətbiq olunmağa başlayıb. Avstraliyada təhsil kreditləri faizsiz verilir. Bəzi ölkələrdə isə faizlər yalnız texniki xərcləri örtəcək həcmdə olur - 1-2 faiz. Ümumiyyətlə tələbə kreditləri konstitutsiyanın tələblərinə ziddir. Belə ki, konstitusiyaya görə maddi vəziyyətdən asılı olma-

araq istedadlı şəxslərin təhsili davam etdirməsinə dövlət zəmanət verir”.

“Hər bir vətəndaşın təhsil almaq hüququ vardır. Bunu dövlət təmin edir. Statistika baxsaq, görürük ki, son 5 il ərzində 7 mindən çox tələbə təhsil haqqını ödəyə bilmədiyi üçün ali təhsil almaqdan məhrum olub. Yəni, 1-2-ci kursda oxuyub, növbəti illərin təhsil haqqını ödəyə bilmədiyi üçün universitetdən imtina etməli olub. Qardaş Türkiyədə də bu kredit sistemi mövcuddur və tələbələrə mox ciddi güzəştlər edilir. Bu gün ali təhsil müəssisələrini bitirənlərin 42 faizi işlə təmin olunur. Bunun üzərində işləmək lazımdır. Çünki kredit götürüb təhsil haqqı ödəyən şəxslər potensial problem kreditora çevrilir. Yəni Azərbaycanda hal-hazırda tələbələrə güzəştlili kreditlərin verilməsi mövcud deyil. Olan da maarifçi kreditindir. O da özəldir və büdcəsi yoxdur”.

Ayşən Vəli

DTX Suriyada döyüşmüş azərbaycanlıyı Ukraynada tutdu

Xarici ölkənin ərazisində qanunsuz silahlı birləşmələrin fəaliyyətində iştirak edən şəxs məsuliyyətə cəlb olunub. SIA-nın Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) saytına istinadən məlumatına görə, DTX tərəfindən xarici ölkələrin ərazisində qanunsuz silahlı birləşmələrin fəaliyyətində iştirak edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının müəyyən olunaraq cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

DTX-nin Ukrayna xüsusi xidmət orqanları ilə birgə keçirdiyi əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində, Suriya Ərəb Respublikasının ərazisində həmin dövlətin və Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələrin fəaliyyətində iştirak etdiyinə görə barəsində DTX-də aparılan cinayət işi üzrə axtarış elan edilmiş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı 1979-cu il təvəllüdü Mirismayılı Mirəhəd Tofiq oğlu Ukrayna ərazisində müəyyən edilərək

saxlanılmış və ölkəmizə gətirilmişdir.

Mirəhəd Mirismayılı Suriyada Hacıyev Aqil Tağı oğlunun başçılıq etdiyi "Cundu Şam" adlı cinayətkar birliyin fəaliyyətində iştirak etmək üçün 20 iyun 2013-cü il tarixdə adıçəkilən ölkəyə gedərək orada aparılan silahlı münəfiqlərdə digər Azərbaycan Respublikası vətəndaşları ilə birgə iştirak etməkdə şübhəli bilinir.

Həmçinin müəyyən edilmişdir ki, Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının bir qismi həmin bölgələrdə davam edən silahlı münəfiqlər zamanı öldürülmüşdür. Faktla bağlı Dövlət Təh-

lükəsizliyi Xidmətində istintaqı aparılan cinayət işi üzrə Mirəhəd Mirismayılıya Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 12.1, 279.1-ci (Azərbaycan Respublikasından kənar qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələrin fəaliyyətində iştirak etmə) maddəsi ilə ittiham elan olunaraq barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir. O, istintaq verdiyi ifadə zamanı törətdiyi cinayət əməlini etiraf edərək səmimi peşmanlıq hissi keçirdiyini bildirmişdir. Hazırda cinayət işi üzrə istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Rusiya ABŞ-ın nüvə sualtı gəmisinin ovuna çıxdı - Putin əmr verdi!

Qara dənizdə Ukrayna ilə Rusiya arasında başlayan gərginliyə ABŞ da qoşuldu. ABŞ və Rusiya arasındakı gərginlik dünyanın diqqətini çəkdiyi bir vaxtda Putindən çoxdan gözlənilən bir həmlə gəldi. SIA-nın Rusiya mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, Rusiyanın dövlət başçısı ABŞ-ın Qara dənizdə mövcudluğuna cavab olaraq Sakit okeandakı Hərbi Donanmasının gəmi və təyyarələrinə Havay adaları sahillərindəki Amerikanın nüvə sualtı gəmisini "ovlamaq" əmrini verdi.

Qeyd edək ki, bir neçə saat əvvəl Amerikanın "USS North Carolina" nüvə sualtı qayıqı Havay adalarındakı hərbi bazasını tərk edib okean sularına daxil olub. Bu hərəkət Rusiya Hərbi Dəniz Qüvvələri gəmilərinin və uzun mənzilli sualtı qayıq əleyhinə təyyarələrin Havay adaları yaxınlığında aşkar edilməsindən sonra

baş verib.

Bundan əvvəl Avia.pro xəbər portalı bir qrup Rusiya hərbi gəmisinin Havay adalarına yola düşdüyünü və onlara uzaqmənzilli sualtı gəmi əleyhinə tətbiq olunan təyyarələrin də qoşulduğunu bildirmişdi. Rusiya hərbi gəmiləri və döyüş təyyarələri bundan əvvəl Amerika dəniz qüvvələrinə qar-

şı, eləcə də ABŞ-ın ən böyük dəniz bazalarından birinə hücum edib məhv etmək üçün təlimlər keçirdilər.

ABŞ-ın USS North Carolina nüvə sualtı qayığının hansı istiqamətə getdiyi məlum deyil, ancaq Rusiya ordusunun Amerika sualtı qayıqlarını xüsusi izləmə üsulları var. Rusiya KİV-ləri xəbər verir ki, Vladimir Putin ilə Co Bayden arasında 16 iyununda baş tutan görüşün fonunda NATO ilə ABŞ-ın Qara dənizdə bir təxribat hazırladığı məlum idi. Bu addım Pentaqon və İttifaqa üzv dövlətlərin Ağ Evlə Moskva arasındakı münasibətlərin yaxşılaşmasına mane olmaq söylərindən irəli gəlir.

Erməni radikalının NATO iddiası: Rusiya politoloqu ifşa etdi

Vadim Truxaçov: "Bu, anqlosakson oyunlarıdır"

Ermənistanın parlament seçkilərinə qatılan ən radikal siyasi gücü - Milli demokratik qütbü (MDQ) bəyan edərək seçicilərinə vəd verib ki, siyasi təşkilat ABŞ-dan zəmanət alıb və ölkəsi NATO-nun xaricində əsas müttəfiqlərdən biri olacaq. Həmçinin, MDQ-nin baş nazirlik postuna namizədi Vaqe Qasparyan bildirib ki, erməni politoloqu Ara Papyan ABŞ-a səfəri zamanı (bu şəxs həm Ermənistanın, həm də Kanadanın ikili vətəndaşdır və MDQ-ni dəstəkləyir) sözügedən məsələni yüksək rütbəli amerikalı məmurları və strukturları ilə müzakirə edib.

Bundan əlavə, "NATO-nun xaricində əsas müttəfiqi" (Major Non-NATO Ally, yaxud MNNA) yerini almaq çox çətindir. Buna misal olaraq Moldovanı göstərə bilərik. Bu ölkə həmin yeri tutmaq üçün 1992-ci ildən cəhdlər göstərir. Məhz bunu nəzərə alsaq, Ermənistanın həmin yere ümumiyyətlə namizəd olmadığını deyə bilərik.

Rusiyalı politoloq: "İsrail, Cənubi Koreya, Yaponiya kimi ölkələr adıçəkilən quruma daxil olubarsa, Ermənistanın da orada yer alması mümkün görünür"

SIA xəbər verir ki, mövzu ilə bağlı Rusiyanın dövlət humanitar universitetinin dosenti, politoloq Vadim Truxaçov caliber analitik informasiya mərkəzinə verdiyi müsahibəsində danışıb. Onun da sözlərinə görə, Birləşmiş Ştatların bu qeyri-rəsmi hərbi qurumuna daxil olmaq və müttəfiqlik adını əldə etmək asan deyil. O cümlədən, İsrail, Cənubi Koreya, Yaponiya kimi ölkələr adıçəkilən quruma daxil olubarsa, Ermənistanın da orada yer alması mümkün görünür. Bunu iddia edənlər isə, sadəcə, öz arzularını reallıq kimi ictimai rəyə sırımağa çalışırlar.

Daha bir iddia: "Erməni siyasətçisinin bənzər bəyanatları seçkiqabağı oyunbazlıqlardır və nəyə görə Rusiyaya qarşı qəzəbli olan seçicilərinə müsbət təsir etmək cəhdidir"

Vadim Truxaçov MDQ-nin Ermənistanın baş nazirlik postuna namizədi Vaqe Qasparyanın Qarabağdakı Rusiya hərbiçilərinin sülhməramlı hesab etməməsinə onların beynəlxalq mandata sahib olmamaları ilə əlaqələndirməsi iddiasına da cavab verərək deyib ki, bu kimi fikirlər səsləndirilsə də, istər Ermənistan, istərsə də Azərbaycan onları sülhməramlı olaraq qəbul edir. Bu baxımdan, erməni siyasətçisinin bənzər bəyanatları seçkiqabağı oyunbazlıqlardır və nəyə görə Rusiyaya qarşı qəzəbli olan seçicilərinə müsbət təsir etmək cəhdidir.

Sübut: "Vaşinqton arzu edir ki, həm Ermənistan, həm də Azərbaycan Rusiya ilə yola getməsin"

Rusiyalı politoloq Vaqe Qasparyanın ABŞ tərəfindən Skandinaviya ölkələrinin sülhməramlılarının Qarabağa yerləşdirilməsi təklifi vermələri ilə bağlı fikirlərinə də münasibətini açıqlayıb. Məlum olub ki, ABŞ belə bir təkliflə çıxış etmişdi, ancaq bir neçə Skandinaviya ölkələrinə bununla bağlı suallar verildə onlar bu məsələni ilk dəfədir ki, eşitdiklərini deyiblər.

"Bilirsiniz, mən bunun doğru olduğunu istisna etmirəm və ABŞ belə də davam edəcək. Lakin ABŞ-ın bu məsələdə bir əsas məqamı var - Rusiyanı Cənubi Qafqazdan sıxışdıraraq çıxarmaq, ya da əsaslı dərəcədə zəiflətmək. Amma bunu kimin üzərindən etməsi elə də əhəmiyyətli deyil. Vaşinqton arzu edir ki, həm Ermənistan, həm də Azərbaycan Rusiya ilə yola getməsin. Bu, anqlosakson oyunlarıdır", rusiyalı politoloq qeyd edib.

Rövşən RƏSULOVA

"Mədəniyyətsiz insanlara hər yerdə rast gəlinir" - Akademiya rəhbəri yol göstərdi

"Xoşagəlməz və mədəniyyətsiz insanlara hər yerdə rast gəlinir. Bu kimi insanlar sizin rəhbəriniz, müdiriniz, əməkdaşınız və yaxud təcəlliyyətdə olan işçilər ola bilərlər". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında Etika Akademiyasının rəhbəri Günəl İbrahim deyib.

Onun sözlərinə görə, bu cür insanlara toksid insanlar

deyilir: "Alimlər də sübut edib ki, mədəniyyətsiz, davranış qaydalarından xəbərsiz insanlarla münasibətlər yorucu ola bilər və sağlamlığa ziyan vura bilər. Mədəniyyətsiz insan - müəyyən xüsusiyyətlərə malik, eqoist, qarşısındakı insanın fikirlərini almaq üçün sual verməyən insandır. Sualları çox şəxsiyə daşıya bilir və hər kəsin içində çox öz suallar verə bilir. Bu insanlar protokol və ədəb qaydalarını "iqnor" edərək onu səmimiyyətlə səhv salırlar".

Günəl İbrahim həmçinin qeyd edib ki, bu cür insanlardan özümüzü qorumaq üçün ilk "yox" cavabını verməliyik: "Təbii ki, mədəniyyətli insan heç vaxt kobud şəkildə cavab verməyəcək.

Onun hər hansı bir sualına sizin vaxtınızın olmadığını və sizin hal-hazırda çox vacib işinizin olduğunu deyərək ona yox deyə bilərsiniz. İkinci qayda isə siz mütləq mədəni cəhətdən üstün olmalısınız. Heç vaxt mədəniyyətinizi pozmamalısınız. Üçüncü qayda sakitçilikdir. Əlbəttə sakitçiliyinizi qoruyub saxlamalısınız. Əsəblərinizi heç vaxt kormamayın. Səsinizi cavab verərkən nə alçaltmalı, nə də yüksəltmələsiniz. Baxışınız çox düz olmalıdır. Əsla üzünüzdə nədənsə pis olduğunuz və yaxud da əsəbi olduğunuzu bildirməməlisiniz. Bu sizin əminliyiniz və qarşınızdakı mədəniyyətsiz insanın marağ dairəsində və təsir altında olmadığını göstərəcəkdir".

Arzu Qurbanzadə

Putinin “Veni, Vidi, Vici”-si...

Yaxud, Baydenə heç anası da kömək edə bilmədi

Atalar misal: At olmayan yerdə, eşək də (demokratlar) atdır

Dünya ictimaiyyəti Rusiya və ABŞ prezidentləri - Putin-Bayden görüşünü və onun nəticələrini səbrsizliklə gözləyirdi. Yəni hər kəs maraqlıydı ki, görəsən bu görüşdə söz sahibi kim olacaq və cəmi bir raundluq görüş nəticəsi hansı dövlətin başçısının xeyrinə tərəf inkişaf edəcək? Görüş baş tutdu və...

Və Putin Baydeni bir “zərbədən” siyasi tarixin rəflərinə doğru göndərdi. ABŞ ictimaiyyəti bu görüşün nəticələrindən məyusluq hissələrini gizlədə bilmir və hətta ənənəvi olaraq demokratları dəstəkləyənlər belə Baydeni, sözün əsl mənasında, “yayıb-sürüyürlər”. Elə New York Times (NYT) qəzetinin başlığı bu hiddətin dərəcəsini göstərir. S-TAT: “Bağışla Bayden, amma açıq Putinin heç vecinə də deyil (Sorry, Biden. Putin Honestly Could Not Care Less).

Link aşağıda:

<https://www.nytimes.com/2021/06/16/orion/rutin-biden-summit.html>

Sözgedən məqalədə ABŞ dünyada itən nüfuzu fonunda Putinin faktiki olaraq ABŞ - in hər bir həmləsini məhv etdiyi etraflı qaydada, özü də heç bir dezinformasiyaya uymadan təhlil edilir. Ən maraqlısı da budur ki, bu tək belə fikir deyil... Bəli, Putin Baydenlə görüşdən sonra çox esəbi idi və onun esəbini başa düşmək olardı. O, Cenevrəyə ciddi görüşə gəlirdi, neçə vaxtdır hazırlaşdı, özünün görüş strategiyası və şübhəsiz ki, görüş gündəliyi var idi, lakin sırf özünü “güven olunası” lider qismində göstərmək məqsədi ilə görüşməyi xahiş edən Bayden bu qədər zəhmət hesabına əmələ gələn rəndevunun nəticələrini heçə endirdi!

Bayden görüşü pragmatik və işgüzar siyasi rəndevu əvəzinə, deklarativ bəyanatlar səhnəsinə çevirdi. Rəhmətlik Ferrux demiş:

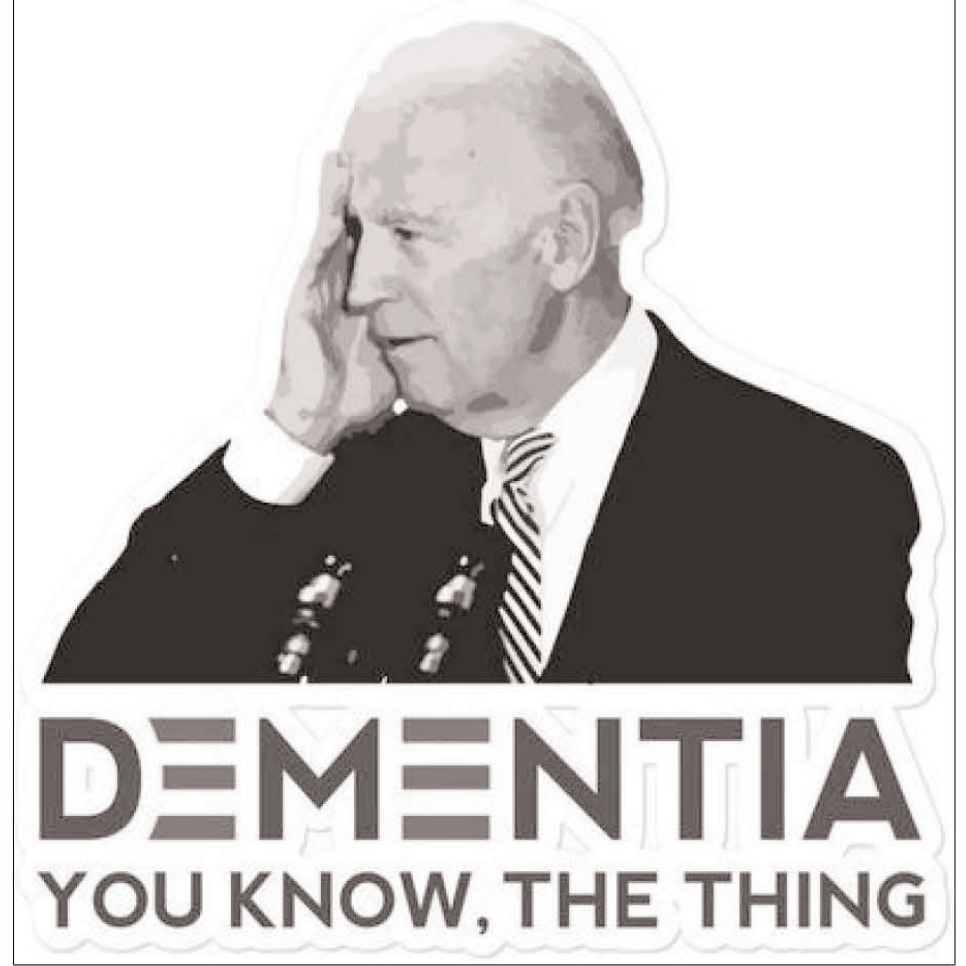
“Şou davam etməlidir...!”

Baydenlə Blinkenin əllərində “şarqalkalar” var idi, Putinlə Lavrov isə, sadəcə, əlləri ciblərində görüşə gəlmişdilər

Əlbəttə, bu, gözələnən idi, Bayden siyasətçi kimi artıq çoxdan “ölübdür”. O, əslində heç vaxt prezident olmaq belə istəmirdi. Lakin demokratların arxasında duran qüvvələrə məhz belə siyasi “ipli oyuncaq” lazım idi ki, onun yanına Blinken və Salevan kimilərini yerləşdirməklə, həmin “ipli oyuncağı” rahatlıqla idarə etsinlər.

Görüşün əvvəlində Baydenlə Blinkenin əllərində “şarqalkalar” var idi, Putinlə Lavrov isə sadəcə əlləri ciblərində görüşə gəlmişdilər. Ümumiyyətlə, qəbul olunan protokol qaydalarına əsasən Blinkenin görüşdə iştirakı tək bətk görüş formatına zidd idi. Sadəcə, Baydenin özünü idarə edə bilmədiyi üçün onun “kuklaçları” mütləq Blinkeni o görüşə salmalı idilər ki, həm nəzarət, həm də lazım olanda müdaxilə etsin. Aydındır ki, belə halda Lavrovun da görüşdə iştirakı labüdü oldu. Və bu fakt artıq görüşün yalnız rəsmi formatda keçiriləcəyini göstərirdi.

Adətən, ölkə başçıları tək bətk görüşəndə daha səmimi və cəsarətli olurlar. Belə ki, tercüməçidən başqa heç kim olmur, bu da imkan verir ki, birinci şəxslər müəyyən dərəcədə çeviklik göstərərək bir çox “iti” məqamları yumşaltsınlar. Lakin Blinkenin görüşdə olması nə Baydenə nə də Putinə həmin imkanı vermədi. Bir sözlə, görüş sırf rəsmi format, rəsmi dil, rəsmi mövqe və bəyanatlarla aparıldı. Şübhəsiz ki, görüşün belə qedişatı Putini esəbləşdirmişdi və o esəbini görüşdən sonrakı mətbuat konfransında bir neçə bəyanatı ilə faktiki olaraq Baydenin onsuz da sürətlə aşağı düşən nüfuzunu heçə endirdi. Bəyanatlar isə son dərəcə diplomatik ba-

xımdan örtülü bəyanatlar idi, lakin mənanı dərhal tutmaq olurdu. Məsələn, Baydenin Putinin “qatil” adlandırması ilə bağlı suala, Putinin cavabı əsl sensasiya yaratdı. Putin ilk dəfə açıqladı ki, Bayden bu məsələ ilə bağlı Putinə zəng edib və “...onun (Baydenin-red.) izahatları məni qane etdi...”, deyə bildirib.

Baydenin ana mövzusu Putini niyə qəzəbləndirdi?

Digər bəyanatında isə Putin bəyan etdi ki, Bayden bir xeyli öz anası haqqında danışdı və bununla da istiqanlı olduğunu göstərdi. Əlbəttə ki, bu, son dərəcədə sarkastik bir ifadədir. Putin bununla demək istəyirdi ki, biz buraya dünya problemlərini müzakirə etməyə gəlmişik, Bayden isə öz anası haqqında (?) danışır. Yeni şəxsi söhbətlər üçün başqa imkanlardan istifadə etmək lazımdır, bütün dünyanın gözüni tikdiyi görüşdə isə siyasi məsələlərə fikir vermək vacibdir.

Yeri gəlmişkən, ilk dəfə deyil ki, Bayden öz anasını xatırladı. Britaniya kraliçası ilə görüşdən sonra da Bayden kraliçanı anasına bənzətmişdi. Bu isə təbii haldır. Belə ki, insan yaşlandıqca, xüsusən dünyasını dəyişən valideynlərinin daha tez-tez xatırlamağa başlayır. Əsasən də nəzərə alsaq ki, Baydenin anası Cin (əsl adı Katerin) 2002-ci ildə yoldaşı rəhmətə gedəndən sonra oğlu Cozef Baydenlə qalırdı, onda Baydenin anasına olan sevgi və duyğularını başa düşmək olar. Lakin Putin kimi pragmatik bir insan üçün belə hissələr yaddır. Putin özünün siyasi çevikliyi artırmaqdan ötrü hətta uşaqlarının anasını boşayan bir insandır. “Mən öz həyatımı Rusiyanın taleyi ilə bağlamışam”, deyə Rusiya prezidenti bildirib. Odur ki, belə həssas hisslərlə Putinin güzəştini əldə etmək mümkün deyil.

Baydenin Putinə uzun-uzadı

Navalını barədə danışması global problemləri arxa plana atmış oldu

Növbəti bəyanat isə başibəlalı Navalni ilə bağlıdır. Putini dinləyənlər fikir verdilər ki, o, bir dəfə də olsun Navalninin adını çəkmedi. Gah “vətəndaş”, gah “bu kəs” ifadələrindən istifadə edirdi. Yəni açıq-aşkar göstərirdi ki, Navalni Putin üçün adı sırayı vətəndaşdır və onu digərlərdən fərqləndirən deyil. Ancaq onu da etiraf edək ki, məhz Navalni mövzusu danışmalar zamanı Putini ən çox esəbləşdirən mövzu olmuşdu. Həqiqətən də belə məlum olurdu ki, iki saat çəkən görüş zamanı Bayden yarım saat anası haqqında danışdı, yarım saat da Navalni haqqında. Əlbəttə, bir dövlətin digər dövlətə öz vətəndaşları ilə necə davranmağı məsləhət verməsi yol-verilməzdir. Xüsusən də öz dövlətində irqçiliyin baş aldığı bir məqamda. Yeni Çin, Suriya, İran və digər global məsələlər qalıb kənarda, Bayden Navalninin həbsdəki vəziyyəti ilə maraqlanırdı.

Amma Baydenin bu məsələ haqqında danışması da başadüşüləndir. “Navalni məsələsi” yeganə məsələdir ki, bu mövzuda səhv etmək mümkün deyil. Yəni istənilən digər global mövzuda Bayden danışa biləcək durumda deyildi deyə gücü verib bu məsələyə. Şübhəsiz ki, bu da Putini özündən çıxartmışdı.

Başqa bir məsələ isə Ukrayna məsələsidir ki, burada da tam yenilik o oldu ki, Putin artıq bütün müzakirələri Donbas üzərinə yönəlti. Yeni Kırım artıq müzakirə mövzusu deyil və Baydenin mətbuat konfransında “Biz Ukraynanın ərazi bütövlüyün tanıyıraq” deməsi, artıq Ukraynanın Krimə ərazi bütövlüyünün tanınması kimi də qiymətləndirilə bilər. Bir sözlə, Baydenin ipini çəkənlər guya Putin üçün qazdıqları “tələyə” elə özləri düşdülər. Özü də “tələləri” Hollivudun bütün qaydalarına uyğun qurmuşdular. Misal üçün,

Putinden xahiş etmişdilər ki, birinci görüşə Putin gəlsin və sonra Bayden. Yeni Birden Putin geciksə, Bayden onu gözləməklə gözdən düşməsin. Baydenin mətbuat konfransına yalnız ABŞ-ı təmsil edən, özü də demokratların nəzarətində olan mətbuat nümayəndələrini dəvət etmişdilər. Baydenin mətbuat konfransı Putinin mətbuat konfransında sonra təşkil olunmuşdu ki, birdən Putin nə isə qeyri-qənaətbəxş söz desə, Bayden öz çıxışında ona cavab verə bilsin.

Təqəttüblü dünya düzəninin sükanı Rusiyaya keçir?

Əlbəttə, Putin bunların hamısını gözəl bildirdi və bu səbəbdən də amerikalıları elə onların özlərinin qurduqları qaydalar çərçivəsində məhv elədi. Putin göstərdi ki, onun üzərində "standart" şou elementləri ilə qalib gəlmək olmaz. Əslində, bunu Bayden də yaxşı bilir. Görüşdən qabaq G7 görüşündə ABŞ müxbirlərindən biri Baydenə "Necə olur ki, Putin okeanın o tərəfindən olan təzyiqlərə tabe olmur?" sualını verdi. Baydenin bu suala cavabı lakonik, lakin son dərəcədə məzmunlu oldu: "Ona görə ki, o Vladimir Putindir".

Ümumiləşdirərək, görüşdən gözələnən kimi Putin qalib çıxdı və sonrakı mətbuat konfransında sübut etdi ki, artıq ABŞ supergüc deyil. Bu randevu ABŞ-ın supergüc rolunda son görüşü oldu. Və bundan sonra artıq Putin tam müstəqil və ümumiyyətlə heç nədən çəkinmədən hərəkət edəcək. Putinin də bu görüşə razılaşmasının əsas məqsədi elə bu idi. Belə ki, Bayden seçkiqabağı çıxışlarının birində demişdi ki, "Tramp Putinin küçüyüdür". Putin isə bu görüşlə göstərdi ki, əksinə, ABŞ-ın indiki rəhbərliyi onun "oturmaq" komandasına əməl etməlidir.

Şübhəsiz ki, dünya siyasətində yeni era başlayır. Əgər əvvəllər təqəttüblü dünya düzəni deyəndə ABŞ nəzərdə tutulurdusa, artıq bu gündən sonra həmin ifadə səsləndirildikdə hər halda Rusiya nəzərdə tutulacaq. ABŞ-ın siyasi texnoloqları bu görüşdən sonra Rusiyaya qarşı başqa hansı stopedici addımlar fikirləşəcəyi isə həqiqətən maraqlıdır.

New York Times: "ABŞ-a artıq əvvəlki etimad və inam yoxdur, ABŞ təbliğat məşını artıq dünyanın digər təbliğat məşınlarını rəqəbatini və müqavimətini hiss edir və onlara uduzur"

Düzdür, USAİD və digər qurumlar vasitəsi ilə, yenə də Rusiyaya nüfuzdan salan müxtəlif təbliğat proqramları-layihələri həyata keçirəcəklər. Özü də nəzərə alsaq ki, USAİD-in indiki rəhbəri Baydeni "Allah" sayan ermənilər Samanta Pauerdir, o halda Bayden bu rıçaqdan maksimum istifadə edəcək. Amma çətin ki, bu, artıq əvvəlki effekti versin.

Elə yuxarıda istinad etdiyimiz NYT-ki məqalədə müəllif ABŞ-dünyada ikili standartlar yürütməklə nüfuzunu itirdiyini göstərir. ABŞ-a artıq əvvəlki etimad və inam yoxdur, ABŞ təbliğat məşını artıq dünyanın digər təbliğat məşınlarını rəqəbatini və müqavimətini hiss edir və onlara uduzur. O səbəbdən, Baydenin mətbuat konfransına yalnız demokratlara loyal jurnalistlər buraxılmışdı.

Burda bir haşiyəyə çıxmaq istərdik. Əlbəttə ki, yaxşı olardı ki, bu görüşdə Azərbaycanı da təmsil edən heç olmasa bir əsl vətənpərvər jurnalist olsun. Birincisi bu, imkan verərdi ki, sual verməklə, görüş iştirakçılarının regiondakı vəziyyətə mövqeyini öyrənək, digər tərəfdən göstərərdi ki, Azərbaycan cəmiyyəti dünya siyasətində nəbzini tutmaq istəyir və beynəlxalq platformalarda daha fəal iştirak etmək niyyətindədir. Belə tədbirlərdə jurnalistlərin iştirakı ölkə nüfuzu üçün son dərəcə əhəmiyyətlidir. Ümid edək ki, gələcəkdə bu kimi məsələlər nəzərə alınacaq və ölkəmizin media qurumları da belə tədbirləri işıqlandıracaqlar.

Şübhəsiz ki, ABŞ əlində son təsir niçəyi olan dollar amili var. Dolların güclənməsinə isə İkinci Dünya müharibəsindən sonra zəif Avropanın uzun illər özünə gəlməməsi olub. Belə ki, okeanın o tərəfində rahatca oturub, bu tərəfdəki müharibələrə müdaxilə edən ABŞ, həmişə sudan quru çıxıb, hələ silah sursat satmaqla pul da qazanıb. Məhz bu uzaqlıq ABŞ-a imkan verib ki, öz ərazisində müharibələr görmədən inkişaf etsin.

Amma 2001-cil 11 sentyabr hadisələri zamanı 5-6 nəfər terrorçu o yekəliyində ABŞ-ı diz çökdürüb hətta Pentaqonu belə parlatdı. Təhlükəsizliyinə əmin olmayan ABŞ prezidenti saatlarla təyyarədə qaldı ki, aidiyyəti qurumlar vəziyyəti öyrənsinlər. İndi görün, ABŞ ərazisində müharibə olsa nə baş verərdi. Nə isə, bu, başqa bir yazının mövzudur...

ABŞ əvvəl-axır özünün "Amerika istisnaçılığı" ideologiyasının nə qədər səhv olduğunu yəqin ki, başa düşüb

Qayıdaq dollara. Dollar amili də get-gedə zəifləyəcək (Yəqin bir çoxları bilmir ki, dolların arxasının yaşıl rəngdə olmağında İslam dininin böyük rolu olmuşdu, bu haqda növbəti dəfə...)

Avropada artıq avro yaranıb. Rusiya və Çin də dollardan imtina etmək niyyətindədir. Bu kimi böyük iqtisadiyyatlar dollardan imtina etdikdən sonra, ABŞ bu son təsir amilini də itirəcəkdir. Siyasi baxımdan Rusiyanın zərbələrinə davam gətirməyən, texnoloji baxımdan isə Çinin təzyiqinə davam gətirməyən ABŞ əvvəl-axır özünün "Amerika istisnaçılığı" ideologiyasının nə qədər səhv olduğunu yəqin ki başa düşüb, daha dürüst və bərabər hüquqlu dövlətlər prinsipinə əsaslanan yeni və başqa dövlətlərə, xalqlara təhdid yaratmayan ideologiya yara-

Robert Koçaryan: "Diz çökərək yaşamaqdan bezmişik"

Hakimiyyətə gediriksə, gələcəkdən danışırıq, amma gedən hökumət isə keçmişdən danışır. SIA Ermənistan mətbuat sahifələrində yayımlanan məlumatlara istinadən xəbər verir ki, Ermənistanın ikinci prezidenti, "Ermənistan" blokunun lideri, baş nazir postuna namizəd Robert Koçaryan bunu Sevən şəhərində keçirilən mitinqdə bəyan edib. İkinci prezident, təhlükəsizlik, iqtisadiyyat və daxili çəkişmələr olmaqla, ölkənin üç hissəyə bölünmə biləcək ciddi problemlərlə üzləşdiyini vurğulayıb.

"Seçim sadədir. Layiqli bir gələcək seçirik, yoxsa diz çökmüş bir həyat? İqtisadi bum və ya böhran, köç, işsizlik və yoxsulluq? Daxili həmrəylik, yoxsa nifrət və düşmənçilik? Tək bir hədəflə gedirik, nifrətdən imtina edirik, diz çökərək yaşamağı rədd edirik, bezmişik.

Məğlub olma kompleksini aşmalıyıq. Başqa vətənimiz yoxdur. Vətən yalnız yer deyil", deyərək Robert Koçaryan bildirdi. Diqqətə çatdırmaq ki, Sevəndəki bir mitinqlə "Ermənistan" bloku bölgələrdəki görüşlərin nəticələrini çıxardığını bildirir. Bu gün, 18 iyun, İrevanda bir mitinq də keçiriləcək.

İnam Hacıyev

dacaq.

11 il bundan öncə dünyasını dəyişən Baydenin anasının ona verdiyi əsas nəsihət belə olmuşdu: "Tanrı dərdi çəkəne verir" (".. God sends no cross you cant bear.."). Lakin göründüyü kimi, Baydenin anası inanmırdı ki, Bayden nə vaxtsa prezident olacaq. Yəqin ki, o xanım heç Putini də yaxşı tanımırdı...

Növbəti atalar sözü: "Qurumuş ağacın kölgəsi olmaz"

Bes beynəlxalq səviyyədə növbəti qələbəsini qeyd edən Rusiya prezidentinin dövlət siyasəti olaraq bizim regiona necə təsirləri olacaq? Birinci növbədə onu qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Rusiyaya sadə dillə desək, bel bağlamaqda düzgün siyasət seçib. ABŞ ona güvənənləri həmişə ya sonda satıb, ya da ümumiyyətlə hesaba almayıb və hətta indinin özündə də satmaqda davam edir. Ancaq bu satqınlığı isə dollarla kompensasiya edir. ABŞ yardım proqramlarına baxsaq ən çox yardım alan ölkələr məhz ABŞ-ın əvvəlcə dəstək verəcəyinə söz verdiyi, sonradan isə Rusiya ilə təkbaşına qoyduğu dövlətlərdir. Məsələn, Ukrayna, Gürcüstan və sair.

Bu görüşdən sonra aydındır ki, Rusiya hegemonluğunu davam edəcək. O cümlədən bu regionda da. Lakin bu mənada Rusiya-Türkiyə faktorunu da unutmamaq olmaz. Belə ki, Cənubi Qafqaz regionunda artan Türkiyə amili birbaşa Putinin maraqlarına xidmət edir. Bu zaman hansı proqnozları önə sürmək olar? NATO Türkiyədən asılı vəziyyətə düşə bilər. Yaxud Türkiyə NATO-da ən nüfuzlu dövlətə çevriləcək. Şimali Alyansının başbirlənləri yaxşı bilirlər ki, Türkiyə Rusiya ilə ciddi əməkdaşlıqdadır və bu qurumun Türkiyəyə qarşı hər hansı addım atacağı halda, Ankara kəskin planlarını işə sala və quruma daxilədən zərbə vura bilər. NATO-dakılar bunu hiss edib və əbəs deyil ki, son vaxtlar Türkiyənin NATO üçün nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu vurğulamağa, Ankara ilə ehtiyatlı davranmağa başlayıblar.

Amma artıq gecdir, mexanizm işə salınıb və Rusiya-Türkiyə çoxşaxəli əməkdaşlığı NATO-nu təlaşlandırıb. Baydenin zəif siyasətçi olması isə bu prosesə bir az da təkən vermiş olur. Belə ki, Baydenin qondarma erməni soyqırımını tanıması

NATO çərçivəsində Qərb-Türkiyə birliyini sarsıtdı və bu əməkdaşlıq artıq heç vaxt əvvəlki kimi möhkəm olmayacaq. Yeni bənzər qurum daxilində siyasi və hərbi əməkdaşlıq edən dövlətlərdən biri digərini, həmin qurumun üzvü olmayan saxta bir dövlətə dəyişdi və faktiki olaraq "soyqırım törədən" adlandırdı. Bundan sonra hansı strateji əməkdaşlıqdan danışmaq olar?!

ABŞ ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olaraq 30 il erməni işğalına göz yumdu, "status kvo"nun qalmasına çalışdı

Azərbaycanın isə əlbəttə ki, öz müstəqil qətiyyətli siyasəti var. Buradan açıq şəkildə görünür ki, Bakı Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya üçbucağı formatında əməkdaşlığı və inteqrasiyasını davam etdirməkdədir. Çünki ABŞ-ın regionda ciddi nüfuz itirməsi də buna dəlildir - tək erməni soyqırımının saxtakarlıqlarını tanıması faktı kifayət edir...

Başqa tərəfdən, ABŞ-ın regiona müdaxilə etməyə də heç bir ciddi niçəyi yoxdur. Yeni ABŞ Cənubi Qafqaz regionuna yalnız NATO çərçivəsində əməkdaşlıq etdiyi Türkiyə vasitəsi ilə müdaxilə edə bilərdi ki, Türkiyəni də verdi ermənilərin saxta iddialarının ayağına.

Başqa tərəfdən, ABŞ ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olaraq 30 il erməni işğalına göz yumdu, "status kvo"nun qalmasına çalışdı. Biz hələ 907-ci düzəlişin illər boyu vurduğu zərbələri demirik. Hətta bütün bunlardan sonra ABŞ Konqresində 907-ci düzəlişin müvəqqəti dayandırılması qərarına yenidən baxılması ətrafında müzakirələr aparılır (?). İndi isə regionun köklü dəyişikliklərində iştirakçıya çevrilməyə cəhdlər göstərən Bayden administrasiyası qısa zamanda buraxdığı boşluqların nəticələrini hiss etməkdədir.

Azərbaycanın seçimi məhraban və etibarlı qonşuluq siyasətidir. On min kilometr uzaqda bu regionun tarixini və mədəniyyətini tanımayan ölkələrin isə burada "tutaçağı" heç bir şeyi artıq qalmayıb...

Rövşən RƏSULOV

P.S. Putinin "Veni, Vidi, Vici"-si (Gəl-dim, Gördüm, Qalib oldum) isə, həqiqətən də, ABŞ-ın siyasətini yerindən oynatdı. Sadə dillə desək, kim güclüdürsə, o da qalibdir.

“Azərbaycan-Türkiyə əlavə ticarət sazişlərinin imzalanması istisna deyil”

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycana səfəri əsas siyasi xarakter daşısa belə, bu səfərlər iqtisadi münasibətlərdə yeni çıxışlar açır, mövcud çıxışları genişləndirir. Türkiyə indiyədək Azərbaycana təxminən 12 milyard dollar investisiya yatırır, ondan dəfələrlə kiçik (hər mənada) Azərbaycan isə bunun 160%-i qədər, yeni 19 milyard dollar investisiya qoyub”. Bunu SIA-ya açıqlamasın-

da iqtisadçı ekspert Eldəniz Əmirov deyib. Onun sözlərinə görə, bu səfərdən sonra investisiya fərqlərinin təcridən aradan qalacağı gözlənilir. “Necə? Azərbaycanın yatırdığı investisiya həcmələrinin çox olma səbəbi bu investisiyanın enerji, neft-kimyə sənayesi kimi bahalı sahəyə yönəldilməsi olub. Türkiyə daha çox qeyri-neft, qeyri-enerji sahələri üzrə investisiya yatırır. Hazırda Türkiyənin Azərbaycanda enerji sektoruna in-

vestisiya yatıracağı ilə bağlı gözləntilər böyükdür. Amma bu, ənənəvi enerji deyil, yaşıl enerji istiqamətini əhatə edəcək. Bunun üzərinə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə kütləvi cəlb edilmiş türk şirkətlərinin fəaliyyətini də gələcək, demək, yaxın vaxtlarda investisiya balansında ciddi dəyişikliklər olacaq”, - iqtisadçı əlavə edib.

Onun sözlərinə görə, bir müddət əvvəl Türkiyə ilə Azərbaycan arasında bağlanmış Preferensial Ticarət Sazişindən sonra hər iki ölkə rəsmilərinin illik ticari dövriyyənin 3 dəfədən çox artırılaraq 15 milyarda çatdırılacağı ilə bağlı açıqlamaları ciddi iddiadır. 2019-cu ildə iki ölkə arasındakı ticarət dövriyyəsi özünün maksimum həddini- 4,5 milyard dolları keçmişdir. Ötən il isə təxminən 300 milyonluq bir azalma baş verib.

E.Əmirov hesab edir ki, bütün

bunlara rəğmən, bu göstəricinin 15 milyardlıq hədəfə tuşlanması ciddi əsası var: “Belə ki, Azərbaycan bazarlarında türk mallarının daha çox olacağı gözlənilir. Dövriyyə artımının kökündə bu dayanır. Çünki Azərbaycanın qeyri-neft sahəsində ixrac potensialı onsuz da o qədər deyil ki, 15 milyard dollar həcmdə ciddi yer tutsun. Azərbaycanın neft-qaz ixracının artması, eləcə də Türkiyədən Naxçıvana qaz xəttinin işə salınması kimi məsələlər də təbii ki, öz töhfəsini verəcək. Amma dövriyyənin ana kanalı türk mallarının idxalı olacaq. Bu zaman Azərbaycan və Türkiyə arasında ciddi güzəştlərlə əlavə ticarət sazişlərinin imzalanması istisna deyil. Bu zaman zərər görəcək əsas sahə türk idxalı ilə eyni təyinatlı məhsulların yerli istehsalı olacaq. Onsuz da möhkəmlənmiş manat yüksək maye dəyərlə başa gələn Azərbaycan

məhsullarını xarici məhsullara rəqabətdə uduzdu. Bu azmış kimi ucuz lira fonunda yerli məhsulların işi daha da çətin olacaq. İstər Türkiyə bazarlarında, istər Azərbaycan bazarlarında bizim məhsullar məğlubiyyətə məhkumdur. Buna görə də mütləq rəqabətə davamlı olması üçün yeni texnologiyaya əsaslanan istehsal sahələrinin yaradılması üçün çox ciddi düşünmək lazımdır. Bunun ən effektiv yolu Türkiyə və “BB” reytinginə sahib şirkətlərinin Azərbaycanda müəssisələr yaratmasıdır. Bu ölkələrin həm texnoloji yanaşma tərzi, həm təcrübəsi, həm də xarici bazar spektri çox genişdir. BB-Azərbaycan, Türkiyə-Azərbaycan, hətta BB-Türkiyə birgə müəssisələrinin də yaradılması isə bizim üçün ixrac potensialının artırılması və qabaqcıl təcrübənin qazanılması üçün ikiqat əhəmiyyətli olardı”.

Normal, yoxsa elektron siqaret? - SORĞU

Son dövrlərdə normal siqaretin yerini Seletron siqaretlər almağa başlayıb. Aparılan araşdırmalara görə elektron siqaret normal siqaretdən 25 faiz insan orqanizminə ziyan verir. Bununla bağlı SIA paytaxt sakinlərinin fikrini alaraq sorğu edib.

Paytaxt sakini Sadiq Qaçayev: “Əslində mən həm normal siqareti, həm də elektron siqaretin heç birini tövsiyyə etməmişəm. 33 yaşım var və yaşadığım müddət ərzində həm siqaretdən, həm də spirtli içkilərdən uzaq olaraq istifadə etməmişəm. Belə deyə bilərəm ki, siqaretin heç bir xeyirli tərəfi yoxdur. Ziyanlı tərəfləri isə hər kəsə məlumdur, mən misal kimi özüm eger siqaretin ziyanlı tərəfini bilməsəydim ondan istifadə edərdim. Çox təəsüf ki, ölkəmizdə siqaret çəkənlərin yaşı çox azdır. Hətta 16-17 yaşa qədər olan gənclər belə siqaretdən istifadə edir. İndi bunun səbəblərini araşdırmaq olar ki, nə səbəbdən gənclər erkən yaşdan siqaretdən istifadə edirlər. Burada hər hansısa psixoloji amilləri də nəzərə almaq olar. Ümumilikdə, tibbi nöqtəyindən nə elektron siqaretin nə də ki, normal siqaretin çəkilməsini tövsiyyə etməmişəm və buna bir mənalı şəkildə qarşıyam”.

Paytaxt sakini Kənan Məmmədov: “Mən elektron siqaretin

normal siqaretdən fərqi kimi onu deyə bilərəm ki, normal siqaret çəkən adamın dişləri tez sarılır və dəri rəngi qaralır. Amma elektron siqaretdə diş saralması yoxdur. Bir digər fərqi də ondan ibarətdir ki, səhər durub siqaret çəkən insanlarda halsızlıq yaranır. Amma elektron siqaret istifadə edən insanda bu problemlər yaşanmır. Elektron siqaretin normal siqaretdən digər və mənim fikrimcə, ən vacib üstün cəhətindən biri də siqaret qoxusunun nə ağız boşluqundan, nə də insanın əynindən qoxunun gəlməməsidir”.

Paytaxt sakini Ruslan Yusifov: “Bildiyimiz normal siqaretlərin tərkibinə nikatindən əlavə başqa kimyəvi maddələr qatılır. Amma elektron siqaretlərin tərkibində olan kimyəvi maddələr çoxluq təşkil edir və

normal siqaretdə olan nikatınla bərabər səviyyədə olaraq insanların daha da çox elektron siqaretdə tələbatını artırır. Mənim fikrimcə, elektron siqaretlərin verdiyi zərərli əziyyətlər daha da çoxdur. Mən tövsiyyə edə bilmərəm ki, elektron siqaretin zərərliyi çox olduğundan vətəndaşlar ondan istifadə etməsin”.

Paytaxt sakini Səvil Paşayeva: “Ümumiyyətlə deyə bilərəm ki, nə adi siqaret, nə də elektron siqaret çox ziyalı bir şeydir. Mən tövsiyyə edə bilmərəm ki, heç kim bütün məhsullardan istifadə etməsin. Siqaret çox pis bir vermişdir. İnsanın gələcəkdə nəfəs problemi yaşamasına gətirib çıxardır”.

Paytaxt sakini Məhəmməd Dərziyev: “Mən bütün məhsullardan istifadə edə bilmərəm. Elektron siqaretdən də istifadə etdim və normal siqaretdən daha çox zərər verir. Mən onu deyə bilərəm ki, gənclər ümu-

milikdə siqaretdən uzaq dursunlar amma istifadə edənlər də elektron siqaretdən istifadə etməsinlər”.

Paytaxt sakini Kənan Məmmədov: “Mən bir gənc xanım olaraq onu deyə bilərəm ki, gənclər daha çox elektron siqaretdən istifadə edirlər. Elektron siqaretlərin normal siqaretdən fərqi ondan ibarətdir ki, heç bir qoxu hiss edilmir. Tövsiyyə edə bilmərəm ki, ümumilikdə vətəndaşlarımız bütün məhsullardan az istifadə etsinlər. Bununla bağlı dövlətimizdə sosial reklam çarxları çəkilir və mətbuatda da tez-tez işıqlandırılır”.

Paytaxt sakini Ziyafət Yaqubzadə: “Mən ümumilikdə deyə bilərəm ki, siqaretin həm normalı, həm də elektronu ziyalıdır. Bununla bağlı təbliğ edici layihələr olmalıdır. Məktəblərdə tədbirlər olmalıdır ki, uşaq zamanından başlayaraq pis vermişlərin qarşısı alınsın. Biz gənclərdə bununla bağlı könüllü olmağa hazırıq”.

Ziya Hikmətoğlu

“Əgər valideyni olmayan insana dövlət dəstək çıxmasa...”

14 İyun: Bəli, son zəng və məzunlar artıq yeni həyata atılmaq üçün öz yeni yollarının astanasındadırlar. Kimi universitet imtahanlarına hazırlaşır, kimi hər hansı peşəyə yiyələnmək üçün kurslar seçir, kimisi də xaricdə təhsil üçün xüsusi proqramlara müraciət edəcək. Bəs, Xüsusi Tipli İnternat məktəbini bitirən şagirdlər necə? İllər boyu valideyn qayğısına həsrət, dünyaları isə kiçik məktəblərdən ibarət olan bu qrupa məxsus uşaqları nələr gözləyir? Valideyn və ya bir böyük dəstəyi olmadan bütün bu çətinliklərdən necə baş çıxaracaqlar? Məsələ ilə əlqədar SIA-nın araşdırmasını təqdim edirik:

Azərbaycan Uşaqlar Birliyinin sədri Kəmalə Ağazadə: “Xüsusi Tipli İnternat məktəbini bitirən şagirdlər məktəbdə oxuduqları müddətdə təhsillə bərabər peşə bacarıqları istiqamətində də onlarla iş aparılıb. Əlbəttə, fiziki qüsurlu gənclərin heç də hamısı uğurlu işlə təmin olduğunu deyə bilməsək də, onların arasında uğurlu olanlar da var. Bu istiqamətdə Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Sosial Xidmətlər Agentliyi daha çox peşəyönümlü kurslar, ixtisas bacarıqlarının artırılması istiqamətində qrup şəklində işlər aparılır”.

Həmin uşaqlar rəsmi qaydada bu peşələrə yiyələnilir, öyrənirlər. Bu kurslarda daha çox dərzilik, ayaqqabı təmiri, kompüter bacarıqları kimi bir sıra peşə sahələrinə yiyələnilir. Yəni, fiziki qüsurlu insanların görə biləcəyi bütün peşə sahələrində kurslar keçirilir. Eyni zamanda Məşğulluq İdarəsi tərəfindən onların işlə olunmasına şərait yaradılır. Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan qrupla bağlı ƏƏSMN-nin yetərincə proqramları var. Son illər müşahidə edirəm ki, bu sahədə çox böyük işlər görülür. Sadəcə bizim üçün bilmək yaxşı olar ki, bu bacarıqlar İnternat Məktəbində həmin uşaqlara hansı səviyyədə öyrədilir. Lakin ƏƏSMN-nin bu məsələdə üzərinə düşən nədir? Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən yaxşı təşkil olunur və sözügedən qrupa daxil olan şəxslər işlə təmin olunurlar. Valideyn qayğısından məhrum olmuş uşaqların da mənzil hüquqları, sağlamlıqları ilə bağlı məsələlər də öz həllini tapır”.

Sosioloq, jurnalist Elçin Bayramlı: “İnternat məktəbini bitirən uşaqların problemləri uzun müddətdir getdikcə gərginləşir. Sovet zamanı bu məsələ ilə əlaqədar xüsusi dövlət yanaşması vardı. Həmin uşaqların İnternatdan sonrakı həyatını təmin edilməsi üçün onlara yataqxanalarda yer ayrılır, müəssisə, zavod, fabriklərdə, dövlət idarələrində iş yerləri verilir, müxtəlif güzəştlər tətbiq olunurdu. Məsələn, təkmilləşdirmə kurslarına, peşə məktəblərinə göndərilir və onların həyatda özlərinə yer tutmasına şərait yaradılırdı. Amma sonrakı dövrlərdə bu məsələ tamamilə aradan qalxdı və həmin uşaqlar taleyin umrunda buraxıldı”.

Sosioloqun sözlərinə görə, ətrafımızda da görürük ki, iş verənlər onların işə götürülməsində maraqlı deyillər: “Evləri, işləri yoxdur deyə ailə qurmaqla bağlı problemlər də yaşayırlar. Bu uşaqlar cəmiyyətdə bir qrup əmələ gətirirlər ki, həmin qrup tamamilə sahibsiz, dövlət və cəmiyyət tərəfindən sahib çıxılmayan qrup formalaşır. Onlar cinayət aləminə daha çox qədəm qoyurlar. Kriminal qrupların üzvlərinə baxsaq görərik ki, həmin qruplaşmaların 70-80 faizi bu cür uşaqlardır. Sosial Xidmətlər Agentliyi ola bilər ki, bu məsələdə müəyyən qədər işlər görür, lakin bu kütləviləşməyib və lazım olduğundan da dəfələrlə aşağıdır. Bununla bağlı biz mətbuatda da ciddi rəqəmlərə rast gəlmirik. Əslində, onların elə böyük səlahiyyətləri də yoxdur. Həmin qurum özəl şirkətlərə də emr verə bilməzlər ki, İnternat məktəbini bitirmiş uşaqları işə götürün”.

E.Bayramlı vurğulayır ki, bu cür uşaqların dövlət orqanlarında da işə düzəlmək ehtimalıdır da çox azdır: “Bununla bağlı tək yol xüsusi Dövlət Proqramının qəbul olunmasıdır və bəzi qanunlara dəyişiklik edilərək məcburi qaydalar qoyulmalıdır: “Əlil kvotaları olduğu kimi hansı ki, özəl və dövlət müəssisələrində müəyyən faizlə əlil şəxsin işləməsi vacibdir, eləcə də bu cür kvota xüsusi qayğıya ehtiyacı olan qrup üçün qoyulmalıdır. Yəni, onlar hiss etməlidir ki, dövlət onların arxasında dayanır. Əgər, valideyni olmayan insana dövlət dəstək çıxmasa, ona artıq başqaları sahib çıxacaq”.

Aysel Məmmədova

“ŞAMAXI SƏRNIŞIN” ATSC-nin 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ MÜHASİBAT BALANSI.

Bölmə, maddə №-si		Hesabın №-si	Manatla
AKTİVLƏR			
1	Uzunmüddətli aktivlər		
11	Torpaq, tikli və avadanlıq	111-112+103	29492
19	Sair uzunmüddətli aktivlər	19X	20654
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər		50146
2	Qısamüddətli aktivlər		
20	Ehtiyat hissələri	20X	-
22	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	22X	8
	Cəmi qısamüddətli aktivlər		8
	CƏMI AKTİVLƏR		50154
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
3	Kapital		
30	Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	301-302	89500
33	Kapital ehtiyatları	33X	11215
34	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	34X-344	(68729)
	Cəmi kapital		31986
5	Qısamüddətli öhdəliklər		
52	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər	52X	18168
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		18168
	Cəmi öhdəliklər:		18168
	CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR:		50154

“ŞAMAXI SƏRNIŞIN” ATSC-nin 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ TƏSƏRRÜFAT MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏSİ (MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR)

Sıra №-	Maddələr	Manatla
	Gəlirlər	
1.	Avtonəqliyyat xidmətindən	7730
2	Sair əməliyyat gəliri	-
	Cəmi gəlir	7730
	Xərclər	
1.	Əmək haqqı	6180
2.	DSMF-yə ayırım	1294
3.	Vergi ödəmələri	96
4.	Amortizasiya xərcləri	3256
5	Sair xərclər	1454
	Cəmi xərc:	12280
	Əsas fəaliyyətin məticəsi -Ziyan	4550
	Əsas fəaliyyətin məticəsi -Mənfəət	4550

“Şamaxı Sərnışin” ATSC-nin 31 Dekabr 2020-ci il tarixinə təsərrüfat maliyyə fəaliyyətinin nəticəsi (mənfəət və zərər) Nəhmətov M.Ə.

Azərbaycanda ilk jest dili lüğətinin veb-səhifəsinin hazırlanması işləri davam edir

Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin (Rİ-İB) elan etdiyi “Sosial layihələr” müsabiqəsinin qaliblərindən olan “Doğma jest dili” layihəsi çərçivəsində “NAR”ın maliyyə dəstəyi ilə veb-saytın hazırlanması işləri davam etdirilir. 3 aydan artıq davam edən hazırlıq müddətində 3000-dən çox söz və söz birləşməsi jestlərinin izahedici mətnləri, şəkilləri və videoları sayta yerləşdirilib.

“Doğma jest dili” lüğətinin elektron variantı eşitmə və nitq məhdudluğu olanlar və onların yaxınları, həmçinin bu qrup insanlarla işləyənlər üçün faydalı vəsait olacaqdır. Bundan başqa, saytın mobil versiyasının da hazırlanması nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, “Karlara Dəstək” İctimai Birliyi tərəfindən müsabiqəyə təqdim edilən “Doğma jest dili” layihəsinin əsas məqsədi eşitmə və nitq qabiliyyəti məhdud olan insanların əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq qabiliyyətinin artırılması və ətrafdakı insanlarla ünsiyyətin təşkil olunmasını xidmət edən jest dili lüğətinin hazırlanmasıdır. Qeyd edək ki, “Nar” eşitmə və nitq məhdudluğu olan insanların cəmiyyəte inteqrasiyası üçün müxtəlif layihələr icra edib.

“Azerfon” şirkəti (“Nar” ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. “Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 90%-ni əhatə edir və 8740-dan artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Gürcü ekspert: Türkiyə Prezidentinin Şuşaya səfəri regionda yaranmış yeni reallıqların göstəricisidir

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın azərbaycanlılar üçün önəmli şəhər olan Şuşaya səfəri xarici ölkənin dövlət başçısı kimi, Türkiyə Prezidentinin Qarabağa ilk səfəri kimi tarixə düşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Gürcüstanın Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Fondunun eksperti, professor Zurab Batişvili deyib. Politoloq bildirib ki, Türkiyə Şuşada konsulluq açmaqla Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qeyd-şərtsiz dəstəyini bir daha təsdiqləmiş olacaqdır. “Ərdoğanın Şuşa səfəri regionda İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış reallıqların göstəricisidir. Ankara müharibə zamanı olduğu kimi, bu gün də əsas müttəfiqi olan Azərbaycanı dəstəkləməkdə davam edir”, - deyə Zurab Batişvili vurğulayıb.

Peşəkar diplomatiyası və xarici siyasəti olmayan Ermənistan özünü beynəlxalq aləmdən təcrid edib

Ermənistanın peşəkar diplomatiyası və düzgün xarici siyasəti yoxdur. Bu səbəbdən də ölkə özünü beynəlxalq aləmdən və beynəlxalq siyasətdən təcrid edib. Ermənistanın xarici siyasəti və diplomatiyası tamamilə iflasa uğrayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu beynəlxalq məsələlər üzrə erməni eksperti Suren Sarqsyana Feysbuk səhifəsində yazıb. Ermənistan rəhbərliyinin yürütdüyü xarici siyasət kursunu və diplomatiyasını sət təhqid edən ekspert yazır: “Ermənistan-Rusiya əlaqələri strateji müttəfiqlik münasibətlərinə qətiyyətlə uyğun gəlir. Ermənistan-ABŞ münasibətləri isə daha aşağı səviyyədədir. Birləşmiş Ştatlarla münasibətlərin gündəliyində olan yeganə məsələ ABŞ-ın yardımlarıdır. Ermənistan-ABŞ münasibətləri bundan uzağa getmir”.

Ekspertin fikrincə, ikitərəfli münasibətlər üçün standart sayılan Ermənistan-Çin münasibətləri son üç ildə qeyri-adekvat hala gəlib. Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq və əlaqələr istiqamətində də ciddi addımlar atılmır, uyğun gündəlik formalaşdırılmır. Bu qurumla münasibətlərin gündəliyi yalnız İttifaqın maliyyə dəstəyi və yardımından ibarətdir.

“ATƏT, BMT, NATO və digər beynəlxalq təşkilatlarla ciddi əməkdaşlıq da yoxdur”, - deyə Sarqsyana vurğulayıb. Ekspert, həmçinin bildirib ki, Ermənistanın qonşusu olan İran və Gürcüstanla siyasəti də anlaşılmır.

Suren Sargsyan
7 saat · 🌐

Հոլանդ 2-րդ շրջանի մենջ կուլենանց ռեպաբլիկի կից բիտոլ պրագմատիկ պրոպեդիս ցարաքականություն: Դրա այլընտրանքը վերջնական կործանումն է:

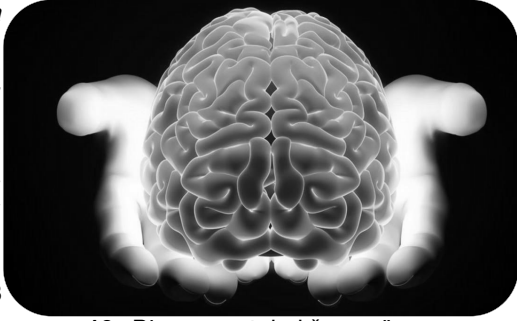
Վերջին երեք տարիների Ռայաստանի իշխանությունների կարողացել են միաժամանակ հարաբերություններ փչացնել բոլոր աշխարհաքաղաքական կենտրոնների և մեզ համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող մայրաքաղաքների հետ:

İnsan beyni ilə bağlı maraqlı faktlar

İnsan beyni bir çox işi eyni anda yerinə yetirən sistemə malikdir. İnsan beyninin qeyri-adi qabiliyyəti sayəsində eyni anda bir çox işi görə bilir. Bu uyğunluğu təmin edən isə beyindəki sinir hüceyrələrinin bir-birləri ilə əlaqəsidir. SIA insan beyni ilə bağlı maraqlı faktları təqdim edir:

1. İnsan beyninin ağırlığı təxminən 1.3 kiloqram civarındadır.

2. Beyniniz ölməyə başlamazdan əvvəl ən çox 4-6 dəqiqə arasında oksigensiz qala bilər.

3. Beyninizdə tam 100 milyard sinir hüceyrəsi var.

4. "İnsan beyninin yüzde onunu istifadə edir" deyimi səhvdir. Beynin hər bölgəsinin bir funksiyası vardır.

5. Hər insan doğulanda eyni sayda beyin hüceyrəsinə malik olur.

6. Toxunma duyğusu ilk yaranan duyğudur. Ana bətnində olarkən əmələ gəlir.

7. Beyninizi davamlı işlədin. Kitab oxumaq, test və ya krossvord həll etmək yaddaşı gücləndirir.

8. Hər vaxt müsbət düşünün. Araşdırmalar həkimlərə müraciət edənlərin yüzde 60-nın psixoloji səbəblərlə həkimə müraciət etdiyini ortaya qoyur.

9. Qidalanmanın beyinə olduqca faydalı təsiri vardır. Nyu-Yorkda aparılan bir araşdırmada gündə yeməyində süni souslar və qidalandırıcılar istifadə etməyənlərin IQ səviyyələrinin digərlərinə nisbətən yüzde 14 daha yüksək olduğunu ortaya qoyub.

10. Bir şey xatırladığınız, öyrənmə zamanı və yeni düşüncələr yaratdığınız hər an beyninizdə yeni əlaqələr qurursunuz.

11. Qoxu vasitəsilə əldə etdiyiniz bir xətiriniz, beyninizdə qurulan ən romantik əlaqədir.

12. Yuxunuzu təşkil edin. Beyninizin ən çox istirahət etdiyi an yuxuda olduğunuz anlardır.

13. Beyin gün ərzində 12 vatt gücündə enerji sərf edir. Vücut ağırlığının sadəcə 2 %-ni təşkil etməsinə baxmayaraq, beyin bütün enerjisinin 20 %-ini işlədir. Diqqətli və uzun düşünmə vaxtı sərf etdiyimiz enerji o qədər kiçikdir ki, heç hiss də olunmur.

14. Gurultulu bir otaqda nə üçün telefonla danışmaq çətindir? Bu vəziyyətdə beyniniz telefondakı yoldaşınızın səsi ilə otaqdakı digər səsləri ayırd etməkdə çətinlik çəkir. Telefonunuzun mikrofonunu əlinizlə bağladığınız anda əslində içində olduğunuz otaqdakı səslərin telefona girməsinə mane olduğunuz üçün səs qarışığına mane olmaqla beyninizin işini asanlaşdırır.

Ayşən Vəli

Onun təyyarəsi var...özü də "qızıl"dan...

Etiraf edilməlidir ki, bu gün Orta Asiya ölkələri əhalisinin əksəriyyəti işləmək üçün daha çox Rusiyayı seçirlər. Təbii ki, biz burada bəzi istisnalara da diqqət çəkməliyik. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, son zamanlar Qazaxıstan da artıq özündə "təpər" taparaq, ölkəyə işçi miqrantlar cəlb etməyə başlayıb. Deyilənə görə, bu gün Rusiya ilə müqayisədə Qazaxıstanı "yaxın" bilib bu ölkəyə üz tutan orta asiyalı işçi miqrantların sayında artım müşahidə edilməkdədir. Ancaq etiraf edilməlidir ki, bu orta asiyalı işçi miqrantlar arasında ən azlıq təşkil edənlər türkmənlərdir. Qeyd edim ki, bu, hazırda Türkmənistan iş yerlərinin çoxluğu, türkmənlərin öz ölkələrində iş-gücsüz qalmaması anlamına gəlməməlidir. Sadəcə, türkmənlər üçün ölkədən çıxış, sadəcə olaraq, yasaq edilib: yəni acından da ölsən öz ölkəndə ölməlisən.

...Bəzi iddialara görə, bu gün Orta Asiya dövlətləri inkişaf etmək kateqoriyasındadır. Amma o da maraqlıdır ki, son zamanlar Orta Asiya dövlətləri ilə bağlı rastlaşdığım yazıların əksəriyyətində bu regionda zənginlərə kasıb təbəqələr arasında böyük bir uçurumun yarandığı iddia edilir.

Bayaq, Orta Asiya dövlətlərinin inkişafını xatırladım. Təbii ki, bunu Türkmənistanın paytaxtı Aşqabadda son illərdə tikilən yeni-görünüşlü tikililər də təsdiq edir. Amma maraqlıdır, şəhərdə tikilən bu göydələnlərdə heç kim yaşamır, yəni bütün yaşayış binaları hələ də sahibsizdir. Niyə?.. İmkansızlıq...

Belə ki, bu günlərdə Dünya Bankı Türkmənistanı son Qlobal İqtisadi Perspektivlər hesabatından çıxarıb. Maraqlıdır ki, Dünya Bankı əsas kimi işə, respublikanın iqtisadi göstəricilərinin "etibarlı keyfiyyət məlumatlarının" olmaması ilə əlaqələndirib. Xatırladaq ki, bu ilin aprel ayından etibarən Beynəlxalq

V a l -

yuta Fondu Aşqabadın rəsmi dövlət statistikasından istifadə etməyi də deyir. Bilirsiniz niyə, çünki Türkmənistan hökuməti son bir ildə ölkədəki ÜDM-də artım tempinin 5,9 olduğunu dediyi halda, Beynəlxalq Valyuta Fondu bu göstəricini 0,8 faiz kimi təqdim edib. Maraqlıdır ki, bununla razılaşmayan Aşqabad işə beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təqdim edilən iqtisadi göstəriciləri tanımadığını bəyan edib.

Yeri gəlmişkən, bildirim ki, bu günlərdə türkmən saytlarının biri ölkədəki işsizliyin, kasıbçılığın tüğyan etdiyi bir vaxtda ölkə rəhbərinin özünə üçüncü "Boeing" təyyarəsi aldığı bildirib.

Saytın yazdığına görə, təyyarənin iç hissəsində Amerika şirkətlərindən biri tərəfindən aparılan dizayn işləri təyyarənin özündən, demək olar ki, iki-üç dəfə bahadır. Belə ki, təyyarənin daxili hissəsi qızıl və qızıl süyuna salınmış ornamentlərlə bəzədilib. Bundan əlavə, təyyarənin qızılla işlənmiş salondakı divarda Türkmənistanın zərli bir xəritəsi də yer alıb. Təbii ki, bütün bunlar başadüşüldür. Yəni təyyarənin "sahibi vətənpərvər, vətəninə sevindir".

...Amma sual doğuran məsələ budur ki, illərlə ölkədən heç bir yerə çıxmayan ölkə rəhbərinin bu qədər təmtəraqlı təyyarə hazırlatmasına nə hacət vardı?

Ağasəf Babayev

Putin və Baydenin təyyarələri və limuzinlərinin müqayisəsi

Qəribə mətbuatı dünyanın 2 ən güclü dövlətinin liderlərinin maşınlarını və təyyarələrini araşdırıb. Vladimir Putin və Co Bayden dünyanın taleyini həll edərkən, adi insanlar və jurnalistlər kortejləri və təyyarələrini müqayisə ediblər. SIA mövzu ilə bağlı xarici mediada yayılmış məqamları təqdim edir.

Putin və Baydenin maşınları

Daily Mail-in (İngiltərə) verdiyi məlumata görə, Bayden sammitə 1,5 milyon dollar dəyərində "The Beast" (Vəhşi) adlı zirehli ABŞ is-

topları və bomba partlayışına davam gətirən 20 santimetrlik zirehlə təchiz olunduğunu qeyd edirlər. Qapılarının çəkisi "Boeing 757" ilə eynidir və təkərlər dəşilmir.

Avtomobilde, həmçinin fövqə-

tehsalı "Cadillac"-la gəlib. Putin isə Cenevrədəki sammitə 4.4 litrlik V8 mühərriklə və 598 at gücünə malik Rusiya istehsalı "Aurus Senat"ında gəlib.

Ekspertlər, Vəhşi'nin gecə görüş kameraları, gözyaşardıcı qaz

laddə vəziyyətlər üçün təhlükəsiz bir oksigen sistemi və prezidentin öz qanı ilə təchiz olunmuş sistem vardır. Kimyəvi və bioloji hücumlardan qorunmaq üçün 7.6 santimetr qalınlığında pəncərələri olan güllə atışlarına və partlayışlara da da-

vam gətirir. Poladdan və keramikadan hazırlanmış birləşmiş zirehin qalınlığı 20 santimetrdir.

Qeyd edək ki, ABŞ prezidentinin standart kortejində "nüvə futbolu" olan bir maşın və təcili tibbi yardım da daxil olmaqla ortalama 70 avtomobil var.

Putinin limuzini isə, Rusiyanın lüks avtomobil brendi NAMI-nin oxşar şəkildə qorunan (ən yüksək səviyyəli) zirehli rəhbər sinifə məxsusdur. Avtomobil ən yüksək texnologiyalarla təchiz olunub və istənilən şəraitdən, istənilən hücumdan etibarlı müdafiə təmin edir.

Tam olaraq Rusiya istehsalı olan "Aurus Senat" keyfiyyət, komfort, təhlükəsizlik və gücünə görə dünyanın ən yaxşı avtomobilləri si-

rasındadır. Aurus "Senat"ın mülki modelləri də var və müxtəlif modifikasiyalarda məhdud sayda istehsal olunur.

Dövlət başçılarının təyyarəsi

Dövlət başçılarının təyyarələrini xatırlasaq, Rusiya prezidentinə xidmət edən "Rossiya" uçuş dəstəsinin ixtiyarında bir neçə "İl-96-300PU", "Tu-204" və "Tu-214" təyyarəsi var. 1 nömrəli bort "İl-96"-dır. Bu model mülki aviasiya üçün tipik bir təyyarədir. Ancaq əlbəttə ki, Putinin "Bort-1"-i xüsusi rabitə sistemləri, raket buraxılışından qorunma sistemləri və iş üçün lazım olan hər şeylə təchiz olunmuşdur.

ABŞ-ın "1 nömrəli bort"u "Boeing-747" təyyarəsinin modifikasiyasıdır. Prezidentin təyyarəsi standart Boeing-747-dən ölçüsü, xüsusiyyətləri və quraşdırılmış təhlükəsizlik sistemlərinə görə fərqlənir. Təyyarənin 3 göyərtəsinin ümumi sahəsi 370 kvadrat metrdir.

Gemilərin üçüncü göyərtəsində 85 telefon və 19 televiziya ekranı da daxil olmaqla ehtiyac duyduğunuz hər şeylə təchiz olunmuş komanda məntəqəsi və rabitə otağı var. Dövlət laynerlərinin İnternetə qoşulması sistemi 112 milyon dollara başa gəlib.

Əslində, Putin və Baydenin laynerləri təxminən bərabərdir - rahatlıq, təhlükəsizlik və rabitə sistemləri eyni səviyyədedir. Ancaq Putinin təyyarəsi kosmosdan praktik istifadəyə, Baydeninki isə Amerikanın özünə xas olan hegemonluq iddiasına vurğu edir. Qalan liderlər yüksək sinif laynerləri ilə uçuurlar. Məsələn, Almaniya kansleri Angela Merkel "Airbus A340-300", Fransa prezidenti Emmanuel Makron isə "Airbus A330-200" istifadə edir. Beləliklə, prestij məsələsi həmişə belə hallarda 1-ci olur.

Elçin

Niyə küçədə yarıçılpaq gəzmək olmaz? - TƏHLÜKƏLİ SƏBƏB

Yay mövsümü gələndən Bakıda ənənəvi mövzulardan biri yenə aktuallaşıb. Qızların, qadınların açıqsaçıq geyinməsi, bunun nəticəsində kişilərin haldan-hala düşməsi məsələsini deyirəm. Qisası, bəzi xanımlar "işə gecikdiyindən" və "skleroz olduqlarından" üst paltarları geyməyi unudaraq şəhərə yatmaq paltarında çıxırlar ki, bunun da nəticəsində ciddi problemlər yaranır. Vallah şışirtmirəm, bu, çox təhlükəli problemdir, belə ki, birbaşa insan həyatının itirilməsi ilə nəticələnə bilər. Necəmi? Mən yazım, siz oxuyun görün haqlıyam yoxsa yox...

Elçin Bayramlı

mümkün deyil! Əvvəla, biz müsəlmanıq, ağılımız kəsməyəndə zorakılığa mürüz qoyulmuş, dinin və elmin tələblərinə zidd olaraq sünət olunmuşuq, ona görə də seksual temperament, cinsi natamamlıq kompleksi yüksək səviyyədedir.

İkincisi, bizim xalqın kişiləri belə mənzərələrə o qədər də öyrəncəli deyil, adicə küçədə yeriyərkən dönmə qısa şortik-maykada qarşısından keçən bir xanımın arxasınca baxanda qarşısından gələnə toqquşmurlarmı? Küçədə bu əməliyyat kiçik xəsarətlə qurtara bilər, amma avtobusda vəziyyət fərqlidir. Sürücü yola baxmağın başını buraxaraq salondakı mənzərələri seyr edib feyziyab olmağa başlayanda qəza baş verə bilər. Nəticədə xeyli səmənşin və özü o dünyaya yollana bilər.

Konstruktorlar üzümüzə baxıb, metro qatarlarında maşinist vaqo-

nun içini görmür, yoxsa tələfat daha kütləvi olardı. Lakin metroda da başqa problem var. Stansiyaya yarıçılpaq nazenin daxil olarkən bəzi polisler səmənşinlərin yüklərini dedektordan keçirməyin başını buraxıb, bu mənzərəni seyr etməyə, bəzən söz atmağa girişirlər ki, bu da metroya kiminsə rahatca bomba keçirməsinə imkan yarada bilər.

Təsəvvür edin ki, bir xanım dar kalçotkada və ya bir neçə sm-lik mini-yubkada, sinəsi və beli açıq şəffaf koftada svetoforun qırmızı işığını filanı vecinə almayaaraq nazlanana səkkizvari yerləşə yolu keçir! Bütün sürücülərin başları eyni istiqamətə dönəcəkmə? Dönəcəkmə! Burda zəncirvari qəza baş verəcəkmə? 100 faiz! Nəticədə azı bir neçə nəfər həlak olacaq, bir neçə avtomaşın sıradan çıxacaq, ölkə iqtisadiyyatına zərər dəyəcəkmə!

Mən özüm bir neçə dəfə belə qəzaların şahidi olmuşam. Düzdür, yol polisleri sənədləşdirəndə qəzanın səbəblərini bir az dəyişdiriblər ki, ayıbdır, rüsvayçılıq olmasın, dünyada bizə gülməsinlər. Amma hər halda biz özümüz gözümlə gör-

düyümüzü necə unuda bilərik?

Ötən həftə maraqlı bir mənzərənin şahidi oldum. Küçə ilə tək gədən yarıçılpaq qıza ilişmək yarışında bir-birinə güzəştə getməyən iki qaçaş əvvəl tərme jargonu ilə sözləşib, sonra qaydasız döyüşə başladılar. Bunlar al-qana qər q olduqları vaxtda həmin qız qulağında nausnik dingildəyə-dingildəyə, daha doğrusu "səkkiz yazı-yaza" yoluna davam edirdi...

Belə misalları çox getirə bilərəm, amma başınızı niyə ağrıdım ki? Qisası, dediyim odur ki, xanımlarımız bir az ehtiyatlı olsunlar, normal paltar geyinsinlər əyinlərinə. Başa düşürük, yaydır, istidir. Amma bir bu cinsi natamamlıq kompleksi olanları da nəzərə alın. Vallah indiki zamanda ölmək yaşamaqdan bahalıdır.

Həm də bu istilər təkə sızə təsir etmir ki? Bəs biz (kişilər) niyə lüt-üryan küçəyə çıxırıq? Biz başa düşürük, indi parça bahadır, çox qızlar və qadınlar imkansızlıq ucubandan az parça ala bilirlər. Yazıq dərzi də neyləsin, bundan ancaq mini-yubka çıxı bilər. Dükanlarda da "mini"lər uzun yubkalardan, kal-

çotkalar normal şalvarlardan ucuzdur. Ona görə də, imkansız qadınları anlamaq olar. Yaxşı bəs varlı-hallı, yaşlı-başlı arvadların yarıçılpaq vəziyyətdə şəhərə çıxmasına nə deyirsiniz?

Soruşmaq ayıb olmasın, niyə kimsə durduğu... pardon, oturduğu yerdə naməlum dünyaya yollanmıdır? Bəlkə birinin ailəsinin heç pulu və ya satmağa evi yoxdur ölü mərasimlərini və digər xərcləri ödəməyə?

Dediyim odur ki, əhəmiyyətsiz bir hal kimi görünən bu vəziyyət ciddi problemlər yaradır. Mən hələ bəzi məsələlərə-zorlamaların və təhlükəli xəstəliklərə yoluxmanın artmasında belə geyimlərin rolu və sair bu qəbildən olanlara-toxunmadım.

İndi gördünüzümü, ölüm sayının, yol qəzalarının, digər çoxsaylı problemlərin sayının sürətlə artmasında xanımların açıqsaçıq geyinməsinin nə qədər böyük rolu vardır? Uzun sözün qisası, əziz xanımlar, kişilərə yazığınız gəlsin, hoqqa çıxarmayın. Bəşəriyyət bu qədər böyük inkişaf yolu keçib, yenidən ibtidai icma quruluşuna qayıtmaq lazım deyil.

Erməni media sahəsi nəyə cəhd edir?

Ermənistandakı rusdilli proksi-ekspertlər tərəfindən ictimai rəyə, KİV-lərə və teleqram-kanallara çoxsaylı qeyri-dəqiq, Bakını, Ankaranı və Moskvanı bir-birinə vurmaq məqsədli informasiyalar ötürülür

Cənubi Qafqazda axır ki, hər şeyin öz yoluna qoyularaq tarazlaşma prosesinin gətirməsi görünməkdədir. Hətta İrəvanda, seçki-qabağı finişin kəskinliyinə baxmayaraq, daha çox strateji reallığı qəbul etmək və bu reallığın Ermənistan üçün üstünlük kimi qiymətləndirilməsi yönündə çağırışları edilir. Misa! üçün, bu xüsusda Ermənistanın birinci prezidenti Levon Tet-Petrosyan çıxış edib və revanşizm hissələrinin yerinə Azərbaycanla Türkiyə ilə münasibətlərin qurulması, Qarabağ iddialarından əl çəkilməsi və s. kimi müvafiq bəyanatlar səsləndirib. Lakin gəlin görək, digərləri ondan nümünə götürəcəklərimi, yaxud götürə bilmək qabiliyyətinə, iqtidarına malikdirlərmi? Bu, bir qədər çətin görünən məsələdir...

İnformasiyalarda Bakı və Ankaranın guya Qarabağ məsələsində Rusiyadan istifadə etdikləri iddia olunur

Yeni problem ondadır ki, bir sıra erməni başbilənləri xüsusilə seçkiöncəsi mərhələyə önəm verməyərək, ölkənin informasiya məkanında özlərinin tərribatçı-paradoksal bəyanatlarını səsləndirir, regionda normal, sabit və sülhünümüli mühitin yaranması çağırışlarını edənlərdən köklü şəkildə fərqlənirlər. Maraqlısı da budur ki, ikinci Qarabağ müharibəsindən sonrakı proseslərdə ölkənin ayağa qalxması üçün yaranmış ilk mümkün, münbit fürsətlərdən yararlan-

maları yerinə belə qüvvələr Ter-Petrosyan xarakterli normal düşüncəli adamlara dərhal badalaq vurmağa başlayırlar. Belə olan halda, problemlərin aradan qaldırılmasında yalnız Ermənistanın normal düşüncəli şəxsləri və Azərbaycan deyil, eləcə də Rusiyanın da marağının olduğunu düşünərsək, onda sülhün bərqərar olmasına qarşı yönəldilən digər məsələlər də ortaya çıxmış olur. Misa! üçün, indi Ermənistandakı rusdilli proksi-ekspertlər tərəfindən ictimai rəyə, KİV-lərə və teleqram-kanallara çoxsaylı qeyri-dəqiq, Bakını, Ankaranı və Moskvanı bir-birinə vurmaq məqsədli informasiyalar ötürülür. Həmin informasiyalarda Bakı və Ankaranın guya Qarabağ məsələsində Rusiyadan istifadə etdikləri iddia olunur.

Erməni proksi-ekspertləri nədənsə Ankaranın Avrasiya əməkdaşlığı yönündəki irimiqyash planlarının olması barədə bir kəlmə də olsun danışmırlar, çünki bu, onlara sərf etmir

Məhz bu kontekstdən çıxış edərək planın ikinci hissəsinə keçid edilir - onlar, yeni Azərbaycan və Türkiyə guya NATO-nu regiona gətirəcəklər və bundan sonrakı dəhşətli qərarlarını verəcəklər, Rusiyanı regiondan sıxışdırıb-çıxaracaqlar və s. Erməni proksi-ekspertləri hətta bunun üçün "tərxiki ekskurs" da edərək ötən əsrin əvvəllərindəki prosesləri "sübut" olaraq ortaya atırlar. Sən demə, XX əsrin 20-ci illərində Moskva kardinal şəkildə Atatürke dəstək göstərdi, o isə Qərbe tərəf çevrildi və Türkiyə 1952-ci ildə NATO-ya üzv seçildi və bununla da münasibətlərə xitam verildi. Amma fakt budur ki, hətta SSR-inin dəmir perdesinin hökmranlıq etdiyi zamanlarda Moskva ilə Ankara bütün

mümkün əlaqələrini saxlamaqla yanaşı, ölkələrarası əməkdaşlıqlarını kənd təsərrüfatı, sənaye və başqa istiqamətlərdə qururdular, diplomatik münasibətlər isə ən yaxşı vəziyyətdə qorunub-saxlanılırdı. Bu barədə isə çoxsaylı faktlar, dəlillər və sübutlar mövcuddur.

İndi isə diqqət: Erməni "ağıllıları" yuxarıda qeyd edilən misali gətirməklə 70-100 il əvvəl baş verən siyasi prosesləri mövcud vəziyyətə uzlaşdırırlar və iddia edirlər ki, Rusiya bu dəfə Azərbaycana öz problemlərini həll etməyə imkan verdi və indi Türkiyə-Azərbaycan tandemini yolu dəyişilərkə birtərəflidir - Vaşinqtona tərəf (!). Başqa tərəfdən, erməni proksi-ekspertləri situasiyanı daha da gərginləşdirmək üçün Böyük Turan ideyasının reallaşdırılmasının ən məsələsi olduğunu bəyan edirlər. Lakin nədənsə Ankaranın Avrasiya əməkdaşlığı yönündəki irimiqyash planlarının olması barədə bir kəlmə də olsun danışmırlar, çünki bu, onlara sərf etmir. Belə ki, Avrasiya əməkdaşlığında Rusiyanın da özəl maraqları dayanır və bu məsələdə Ankara ilə Moskvanın demək olar ki, bütün planları üst-üstə düşür.

Və sən demə, Kremldə oturanlar da bütün ümidlərini Rusiyanın erməniperəst mediaresurslarında fəaliyyət göstərən, soyadları "yan"la bitən "Rusiya vətənpərvərlərinədir", məhz onlar Rusiyanı Qərbdən gələn təhlükələrdən xəbərdar edir, qoruyurlarmış...

Amma burada görünən, ya da görünməyən daha bir element var - həmin erməni "ağıllılarının" öz sərəm, araqatan proqnozları ilə Rusiyanı barmaqalarına dolamaq məsələsi! Belə çıxır ki, çoxəsrlik imperiya tarixinə, diplomatiya məktəbinə, kəşfiyyatına və ordu-suna malik Rusiya sadələvh, dar düşüncəli və hər deyilənə inanandır? Hətta o qədər sadələvhdir ki, onu Azərbaycan və Türkiyənin si-

masında uzanan "caynaqlardan" qurtarmaq lazımmıymış və bunu da ermənilər edəcəklər (!).

Və sən demə, Kremldə oturanlar da bütün ümidlərini Rusiyanın erməniperəst mediaresurslarında fəaliyyət göstərən, soyadları "yan"la bitən "Rusiya vətənpərvərlərinədir", məhz onlar Rusiyanı Qərbdən gələn təhlükələrdən xəbərdar edir, qoruyurlarmış...

Təbii ki, məqsəd bəllidir - Kremldə Bakı və Ankaraya doğru kooperativ köklənməsinin qarşısını almaq. Məhz bu cür çoxsaylı tirajlamalar vasitəsi ilə erməni proksi-ekspertləri öz media rəportlarının vasitəsi ilə Moskvaya təzyiqlərini artırır, qəbul edilən münbit qərarların başa çatdırılmaması üçün təsirlərini göstərir. Daha dəqiq desək, Moskvanın regionun tənzimləmə fəaliyyətində əsas qarant roluna müdaxilə edən erməni başbilənləri fundamental perspektivlər hesablanmış və çoxillik konfrontasiyaya son qoyacaq razılaşmaları arxa plana keçirməyə cəhdlər göstərir.

Azərbaycanın NATO ilə partnyorluğu heç vaxt Rusiya üçün gizli olmayıb və sirr də sayılmır, hətta bunu Rusiyanın prezidenti Vladimir Putin də dəfələrlə bəyan edib

Maraqlıdır ki, erməni media-provokatorları bu kimi məsələlərdə əsas rollardan birini alan Rusiya prezidenti Vladimir Putinin də qərarlarına qarşı çıxırlar. Növbəti məqama da diqqət yetirək. Artıq bir neçə gündür ki, ermənilərin rusdilli resursları Bakı-NATO əməkdaşlığı mövzusunda da toxunmağa başlayıblar və ümid edirlər

ki, həmin əməkdaşlıq anti-Rusiya xarakterlidir və Moskvanın diqqətini cəlb edəcək. Lakin rəsmi səviyyədə bəyan edilib ki, Azərbaycan NATO ilə dialoq əməkdaşlığında maraqlıdır, xüsusilə ictimai diplomatiya və feyk xəbərləri ilə mübarizə sahəsində. Ümmilikdə isə Azərbaycanın NATO ilə partnyorluğu heç vaxt Rusiya üçün gizli olmayıb və sirr də sayılmır, hətta bunu Rusiyanın prezidenti Vladimir Putin də dəfələrlə bəyan edib.

Bundan əlavə, əgər yüksək etimadlı münasibətlər olmasa idi Rusiya sülhməramlıları da regionda fəaliyyətə başlamazdılar. O cümlədən, Bakı Rusiya Federasiyasının Baş Qərargahının reisi və NATO-nun Avropadakı Birləşmiş Güclərinin komandanı arasındakı mütəmadi görüşlərinin meydanı rolunu alıb. Yeni Bakı bu gücləri bir araya gətirən mühüm mərkəz rolunda çıxış edir. Elə isə erməni başbilənlərinin bu məsələdə də araqatanlıq əməlləri iflasa uğrayır və görünür, tərribatçı planlarını qararkən, Bakının birləşdiricilik reallığını tamamilə unudublar. Unudublarsa, onda daha yaxşı olardı ki, ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış vəziyyətdən çıxış yollarını axtarmaları üçün necə deyər, başlarını sındırınsınlar, sülhün bərqərar olması istiqamətində iş və fəaliyyət qursunlar. Əks halda, onları daha bəter bələlər gözləyə bilər. Bunu ki, biz demirik, Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyan bəyan edir...

Rövşən RƏSULOĞ

Proqnozlar özünü tam doğrultmaqdadır. Azərbaycan əleyhinə olan beynəlxalq siyasi dairələr və onların miskin əlaltısına çevrilmiş antimillilərin yenidən fəallaşmaqdadır. Həmin qüvvələr Azərbaycanın müstəqil siyasət yürüdən güclü dövlətə çevrilməsindən, ölkəmizin dünyada qalib və güclü dövlət olmasından ciddi narahatdırlar. Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməyən xarici və daxili bədxahlarımız unudurlar ki, heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırma bilməz. Taleyimiz öz əlimizdədir. Ölkəmizdə mövcud xalq-hakimiyyət birliyi sarsılmazdır.

Xalq Prezident İlham Əliyevi birmənalı olaraq dəstəkləyir. Prezident də hər hansı beynəlxalq siyasi dairələrin dikəsi ilə deyil, məhz Azərbaycan xalqının milli mənafeyindən irəli gələn müstəqil siyasət həyata keçirir. Bu, xalq-hakimiyyət birliyini güclü edən həlledici amildir. Eyni zamanda, bu, monolitliyin xarici bədxahlarımızın və "sapı özümüzə olan balta"nın hədəfinə çevrilməsini şərtləndirən mühüm səbəbdır. Qoy antimillilərin unudulması və onların xarici havadarları unudulması ki, onların siyasi hoqqabazlıqları həmişə olduğu kimi, bu dəfə də uğursuzluğa məhkumdur.

Əli Kərimli - xəyanətçilik siyasi fəaliyyətinin əsas qayesidir

Bəli, bu, o Əli Kərimlidir ki, erməni lobbisindən aldığı çirkli pullarla xaricdə öz biznesini qurmaqla, ailəsinə lüks həyat şəraiti yaratmaqla məşğuldur. AXCP-nin sabiq funksioneri Paşa Umudov mətbuatda açıqlamasında bildirib ki, Əli Kərimlinin partiyanın hesabına əldə etdiyi milyonlardan özü və ailəsi komfortlu bir həyat tərzini yaşayır. Əvəzində sırası cəbhəçilər istisna edilir və ən acınacaqlı bir durumda yaşayırlar. O, KİV-ə ünvanladığı məktubunda bildirir ki, uzun illərdir sədaqətlə AXCP ideyalarına xidmət etsəm də, son dövrlər təşkilat daxilində baş verənlər mənə və ətrafımda olan bir çox cəbhəçiləri Əli Kərimlini oyunbaz və dələduz şəxs kimi tanımağa vadar etmişdir: "AXCP-nin çətin durumda

olduğu, üzvlərinin uşaqlarının boğazından kəsib partiyaya çətinliklə üzvlük haqqı verdiyi bir zamanda ətrafa diqqətə baxanda görürük ki, bizi məyus edir." Cəbhəçi Əli Kərimlinin ailəsinin böyük maliyyə hesabına komfortlu həyat sürdüyünün şahidi kimi bildirir ki, Əli Kərimli, sadəcə, bir partiya sədri deyil, böyük dələduz və hoqqabazdır.

"Qozbeli qəbir düzəldər"

Belə bir deyim var: "Qozbeli qəbir düzəldər". Ancaq 28 ildir ki, özlərini "müxalifətçi" və partiya "sədrləri" hesab edən AXCP və Müsavat nə "müxalifətçi" kimi müxalifətlilərdir, nə də "sədr" kimi sədrdilər. AXCP-Müsavat həmişə olduğu kimi, bu gün də nəinki satqınlıqlarını, deyərdim ki, cinayətçiliklərini göstərməkdədirlər. Və bu gün bütün dünyanın Azərbaycanın uğurlarına, haqq işinə, Qələbə zəfərinə və nəhayət, AXCP-Müsavat cütlüyünün satdıqları torpaqlarımızı "Dəmir yumruq" siyasəti ilə işğaldan azad olunan mədəniyyət mərkəzimiz Şuşamızda qardaş Türkiyə ilə imzalanan Şuşa bəyannaməsinə qısqanclıqla yanaşmaları, bir daha ermənidən pis erməni olduqlarını, növbəti dəfə xain və düşmən mövqeyində olduqlarını isbatladılar. Çünki bu satqınlar qəbir də düzəldə bilmədi. 1992-1993-cü illərdən 28-29 il ötsə də, zaman və dövr dəyişsə də, dəyişməyən, yaxud dəyişməyən, yəni hələ də həmin dövrdə ilişib qalan satqın AXCP-Müsavat bu gün də məqsədi xəyanət, düşmənçilik mövqeyidir. Çünki bu satqınlar Vətən müharibəsi zəfərini həzm edə

Tarix unudulmur...

Antimillilərin və onların xarici havadarlarının siyasi hoqqabazlıqları uğursuzluğa məhkumdur

bilmədikləri kimi, iyunun 15-də imzalanan, bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan tarixi Şuşa Bəyannaməsi ilə bağlı siyasi partiyalar həmrəylik nümayiş etdirdi, ancaq yenə də bəyanatla bağlı həsəd apardığı AXCP-Müsavat əsl "simsini", xislətini nümayiş etdirdi. Bu, təəccüb də doğurmur. Çünki bu xəyanətçilər Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz zəfərlərimiz həzm edə bilməyərək Arif Arutunyan və digərlərini təbliğ etməklə, erməni dəyirmanına su tökmək xidmətlərini davam etdirdilər və bu gün də bu çirkin xislətlərinə əməl etməkdədirlər.

Həmçinin, siyasi partiyaların işğaldan azad olmuş ərazilərimizə səfər etdikləri halda, Əli Kərimli və Arif Hacılı qoşulmağa cürət etmədi. Çünki bu gün o torpaqlarımızı satan AXCP-Müsavat cütlüyünün bir illik hakimiyyəti dövründə baş verib. Və AXCP və Müsavat Partiyası erməni vandalizminin, barbarlığının şahidi olmuş Ağdam rayonuna səfərdən imtina etmələrinə müxtəlif bəhanələr də gətirdilər. Arif Hacılı bildirdi ki, guya Ağdam səfəri siyasi oyunun tərkib hissəsidir və buna görə səfərdə iştirakdan, Ağdam digər siyasətçilərlə birlikdə getmək təklifindən imtina ediblər. AXCP-dən də bildirdilər ki, yerli insanların Ağdam

dakı vəziyyətdən xəbəri var və ora səfər etmək mənasızdır. Çünki Əli Kərimli, Arif Hacılı və ətrafında olan satqınlar torpaqlarımızın işğaldan azad olunması faktı ilə barışa bilməyən erməni qulbəçəsidir. Əli Kərimli, Arif Hacılı kimilər satqın erməni xislətli, zəti qırıqlardır. Bu zəti qırıq, ancaq Azərbaycanın ildırım sürəti ilə, bəli, ildırım sürəti ilə əsrlər boyu görünməyən Qələbə, inkişaf, özü də ildırım sürəti ilə uğurlarımızı görüb daxilləri iylənə-iylənə qalaraq sosial şəbəkələrdə çirkin əməllər sahibi olduqlarını xalqı mitinqə çağırışları edirlər. Həyasızlıq bu qədər? Hansı xalq mitinqlərə çağırırsınız? Və bu gün 2021-ci il iyunun 15-də - tarixi Qars müqaviləsindən yüz il sonra iki dost və qardaş ölkə arasında imzalanan müttəfiqlik münasibətlərinə dair Şuşa Bəyannaməsi ilə bağlı Azərbaycanda fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar Azərbaycanın və bütövlükdə Türk dünyasının qədim mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhərində Azərbaycan və Türkiyə arasında imzalanan Şuşa Bəyannaməsini ölkələrimizin keyfiyyət baxımından yeni əlaqələrin inkişafı və hər iki ölkənin gələcək birgə fəaliyyətinin vacib əsası hesab edir və bu yüksək strateji müttəfiqlikdə dövlətimizin yanında olduqları ilə bəyanata imza atdığı halda, yenə də AXCP-Müsavat kollektiv bəyanatla razılaşmayaraq imzasını atmadı.

Niyə?

48 siyasi partiya Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə əlaqədar bəyanat imzaladı. Müsavat başqanı Arif Hacılı isə hadisəyə

facebook səhifəsində belə münasibət bildirib: "Türkiyə və Azərbaycanın "üçüncü ölkədən təhlükə olarsa" bir-birini qoruması barədə Şuşa Bəyannaməsi, Şuşada Türkiyə baş konsulluğunun açılması qərarı, iki ölkə arasında imzalanan digər razılıqlar Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin möhkəm siyasi iradəyə əsaslanan yeni mərhələsidir. Xalqımız və dövlətimiz üçün xeyirli-uğurlu olsun".

AXCP sədri Əli Kərimli isə sosial şəbəkədə məsələyə bu cür münasibət bildirib: "Azərbaycan-Türkiyə hərbi ittifaqı nəhayət, rəsmiləşdi. Biz hər zaman belə bir ittifaqı zəruri saymışıq. Şuşa Bəyannaməsinə görə "Azərbaycan və Türkiyənin hər hansı birinin müstəqilliyinə, suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına və ya təhlükəsizliyinə qarşı üçüncü dövlət və ya dövlətlər tərəfindən təhdid və ya təcavüz edildiyi təqdirdə təcavüzün aradan qaldırılması məqsədilə... Silahlı Qüvvələrin güc və idarəetmə strukturlarının əlaqələndirilmiş fəaliyyətinin təşkili nəzərdə tutulur".

Göründüyü kimi, istər Əli Kərimli, istər Arif Hacılı hər zaman hər şeylərini erməniyə verən əlaqsizlik mənbəyi olan bu satqınlar həmişə kimliklərini dönə-dönə göstəriblər. Belələri Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsinə, dünyada söz sahibinə çevrilməsinə qarşı çıxış edən aşkar düşmənlərimiz - ermənilərin nöqərləridirlər, daha doğrusu, ermənidən də pis ermənidirlər. Artıq bəsdir! Lazım olan zaman da çoxdan çatıb. Həmin zaman ki, belə xainlər barədə ciddi ölçülər götürülməli zamandır, özü də çox ciddi və bağışlanılmaz ölçü götürülməyin vaxtıdır!!!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Repetitor xidmətində yeni qaydalar necə olacaq?

Təhsil ekspertlərindən açıqlama

"Hazırlıqlarda müəyyən sosial məsafənin qorunması və tibbi maskadan istifadə ilə bağlı ümumi bir qərar verilib. Açıq, bu qərar Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən irəli sürülüb. Nazirlər Kabinetinin bu barədə qərarı rastıma çıxmıyab. Amma Səhiyyə Nazirliyinin təlimatına əsasən, 15 dəqiqə fasilə ilə repetitorlar müvafiq qruplar arasında interval təyin etməlidirlər". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında təhsil məsələləri üzrə mütəxəssis Elçin Əfəndi deyib.

Onun sözlərinə görə, həmçinin, auditoriyada şagird sayına nəzarət olunmalıdır: "Məsələn, bir auditoriyada ara məsafəsi saxlamaq şərti ilə 8-10 nəfər şagird əyləşə bilər. Bu da 1

metr yarım və ya 2 metr bir məsafədir. İndiki dövrdə repetitor fəaliyyəti əsasən məktəb şagirdlərini əhatə edir. Lakin yay ayları gəldiyi üçün şagirdlər də, repetitorlar da tətillə çıxırlar. Şagirdlərin repetitor fəaliyyətinə hazırlığı avqust ayının sonu və ya sentyabrın əvvəllərinə təsadüf edəcək. Verilmiş bu qərar bir qədər özümdə qeyri-ciddilik daşıyır".

Elçin Əfəndi sözlərinə belə davam edib: "Bizim şagirdliyimiz hər il tədris ilinin əvvəlindən sonlarına qədər olan dövrdə daha çox inkişaf edir. Həmçinin bu dövrdə repetitorluq da aktiv fəaliyyət göstərir. İndi 3-4 nəfər uşaq repetitor fəaliyyətinə müraciət edir, bu da olduqca az saydır və auditoriyada şagirdlərin dərsmənimsəməsində hər hansı bir problem aşkar olunmur. Sırf əhəmiyyət dərəcəsinə nəzərə alsaq, bu yoluxmanın artımına görə verilmiş bir qərardır. Amma düşünürəm ki, bir o qə-

dər əhəmiyyət kəsb etmir. Yəni, indiki dövr üçün olduqca əhəmiyyətsiz bir qərardır".

Məsələ ilə bağlı təhsil eksperti İlqar Orucov da danışıb: "Repetitorluqla bağlı əlbəttə ki, hər ölkədə fərqli münasibət var. Fəaliyyət növü və xidmət sahəsi olaraq bu sektorla bağlı münasibətləri tənzimləyəcək qaydalara çox ciddi ehtiyac var".

"Bütün münasibətlər əlbəttə ki, qanunlara söykənməli və konkret qaydalar çərçivəsində tənzimlənməlidir. Ümid edirəm ki, repetitorluqla bağlı tətbiq olunacaq qaydalar da burdakı hüquqi münasibətləri tənzimləyəcək. Eyni zamanda, repetitorluq fəaliyyəti ilə bağlı tənzimləmələrə və müvafiq qaydalara çox ciddi ehtiyac var. Bu istiqamətdə ciddi boşluqlar var və həll olunmalıdır".

Ayşən Vəli

"Müxalifətdə hər şeyə pis demək kimi pis vərdişlər yaranıb"

"Şuşada imzalanan bəyannamə böyük bir hadisədir. Belə bir möhtəşəm sənədə imza atılmasına 48 partiyanın içərisində Müsavat və AXCP-nin dəstək verməməsi təəccüb doğurur və bunu qınayıram. Görünür, bu partiyaların xarakteri belədir, ancaq adı çəkilən partiyaların dəstək xarakterli sənədə imza atmalarının istisi, soyuğu yoxdur. Sadəcə olaraq, bu cür addımlarla özləri özlərini cəmiyyətdən kənarlaşdırırlar". Bunu SIA-ya açıqlamasında AMİP funksioneri Əli Orucov deyib.

Onun sözlərinə görə, AXCP və Müsavat sənədə imzansı atmaqla özlərinə ziyan edirlər: "Biz xalq olaraq, cəmiyyətin ayrılmaz tərkib hissəsi olaraq siyasi institutlar ölkənin dövlət və milli maraqlarına uyğun olan addımları dəstəkləməliyik və bu istiqamətdə çalışmalıyıq. Dövlətimizin və millətimizin maraqlarına uyğun addımlar atılmalıdır".

Ə.Orucov onu da bildirib ki, Vətən müharibəsində parlaq qələbəmizə kölgə salmağa çalışmaları gözü götürməzlikdir və yaxud da görünür, onlar üçün milli maraqlar, milli dəyərlər o qədər də önəmli deyil: "Sadəcə olaraq onların hər şeyə pis deməsi kimi bir pis vərdişləri yaranıb. Bu da heç də yaxşı hal deyil".

Gülyana

Ermənistan regionda təklənir: Rusiya, Türkiyə və Azərbaycanın maraqları ortaqdır

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Yuri Mavşev: "Həm Rusiya, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan yaxşı bilir ki, bu gün ortaya çıxan yeni realıqda ən yaxşısı üç dövlətin hər birinin mənafeyi namına yaxın əməkdaşlıqdır"

Son günlərdə Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərində, həmçinin Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində maraqlı proseslər müşahidə olundu. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycana, o cümlədən Şuşa şəhərinə səfəri zamanı ölkələr arasında Şuşa Bəyannaməsi imzalandı. Ermənistan öz sərhədlərinin qorunmasında Rusiyadan kömək istədi. Rusiya Şuşa bəyannaməsini dəstəklədiyini bəyan etdi, Ermənistan isə sülh prosesin tənzimlənməsinə üçüncü tərəfləri qarışdırmağa mələhət gördü.

Qarşıdan vacib bir görüş gəlir

Azərbaycanda səfərdə olan Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, yaxın gələcəkdə Rusiya lideri Vladimir Putinlə əhəmiyyətli bir görüş keçirəcəyini açıqladı. Türkiyə rəhbərinin sözlərinə görə, tərəflər Zəngəzur dəhlizinin inşasını müzakirə etməlidirlər. Ərdoğan bu prosesin ləngiməsi üçün bir səbəbinin olmadığını inanır.

"Moskva Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasını təxirə salmaq niyyətində deyil. Əksinə, bir dəstək münasibəti var. Bu yaxınlarda Putinlə ikitərəfli görüşümüz olacaq. Beş illik razılaşma çərçivəsində ortaq addımlar atmaq istəyirik"- Ərdoğan deyib.

Eyni zamanda, Türkiyə Prezidenti daha bir vacib açıqlama verərək Cənubi Qafqazdakı vəziyyəti şərh etdi - bu, bütün mina xəritələrinin Azərbaycana verilməsi məsələsidir. Ərdoğan, Ermənistanın bölgədə qarşılıqlı inamı artırmaq üçün addımlar atmalı olduğunu bil-

dirdi. Ərdoğan qədy edib ki, bu istiqamətdə ilk vacib addım mina xəritələrinin Azərbaycana verilməsi ola bilər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə mətbuat konfransında təklif olunan Qafqazda Altı Tərəfli Platforma yaratmaq təşəbbüsünü şərh edən Ərdoğan, Tiflis və İrəvanın hələ müsbət bir işarə vermədiklərini, Rusiyanın isə belə bir quruluşun yaradılması tərəfdarı olduğunu söylədi.

"Ermənistan və Gürcüstan təşəbbüsə qoşulsa, bölgəyə sabitlik çox sürətlə gələcək. Türkiyəyə səfərim zamanı bu məsələni Gürcüstanın baş nazirinə izah etdim. Ankara bu platformanı regional sülhə doğru bir addım hesab edir"-deyə o bildirib.

Türkiyə prezidenti, eyni zamanda, Azərbaycanla imzalanan Şuşa Bəyannaməsi çərçivəsində Azərbaycanda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin hərbi bazasının yaradılmasından bəhs edilə biləcəyini də istisna etməyib.

"Bu, bəyannamənin müddəalarından kənara çıxmır. Bu məsələnin inkişafı mümkündür. Bu mövzu Azərbaycan və Rusiya prezidentləri İlham Əliyev və Vladimir Putin arasındakı məsləhətləşmələr zamanı inkişaf etdirilə bilər. Və danışıqlarımız zamanı ayrıca öz qaydasında həyata keçirilə bilər"- Ərdoğan deyib.

Əlavə edək ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan səfər çərçivəsində Ağdam rayonundakı ortaq Türkiyə-Rusiya monitorinq mərkəzində çalışan türk hərbiçiləri ilə də görüş keçirdi. Qeyd edək ki, Rusiya-Türkiyə mərkəzi Qarabağdakı vəziyyəti izləmək üçün bu il yanvarın 30-da açılıb. Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycana rəsmi ikigünlük səfəri çərçivəsində Şuşa şəhərinə ziyarət etdi və burada Türkiyə ilə Azərbaycan arasında "Müttəfiq münasibətlərinə dair Şuşa Bəyannaməsi"ni imzaladı. Türkiyə prezidenti Azərbaycan Milli Məclisində də çıxış etdi.

Yuri Mavşev: Şuşa Bəyannaməsi tərəfdarlara geosiyasi vəziyyətin dəyişdiyinə bir signal oldu

Yeni Türkiyənin Öyrənilməsi Mərkəzinin direktoru Yuri Mavşev deyir ki, Türkiyə Prezidenti Ərdoğanın Qarabağa və Şuşaya səfəri simvolikdir: "Ərdoğan, azad edildikdən sonra Qarabağı ziyarət edən ilk xarici liderdir. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında sürətlə möhkəmlənən qardaşlıq və dostluq əlaqələri göz qabağındadır.

Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması 2-ci Qarabağ müharibəsindən sonra daha strateji əhəmiyyət daşıyır və sanki bütün qüvvələrə Azərbaycan və Türkiyənin hər zaman bir-birini dəstəkləyəcəyini bəyan edir. Bu, bölgədəki mövcud geosiyasi vəziyyətdə fərqli oyunçulara bir signaldir.

Bəyannamədə hərbi əməkdaşlıqla bağlı bir bənd var. Burada bir tərəfdən hər şey son 30 ildə iki ölkə arasındakı münasibətlərin ümumi inkişafına uyğundur. Digər tərəfdən, maraqlıdır ki, tərəflər Türkiyə və Azərbaycanın ərazi və milli təhlükəsizliyinə təhdid olduğu təqdirdə BMT bazası (birgə qətnamələr) əsasında qarşılıqlı dəstək və koordinasiya şərtlərini irəli sürürlər. Ermənistanın müharibə başlayacağı təqdirdə Türkiyənin Azərbaycana (və ya əksinə) kömək edəcəyi güman edilir. Türkiyəyə qarşı təzyiqlər varsa, Azərbaycan da qoşulacaq. Ölkələr eyni zamanda ordularının modernləşdirilməsində, müasir standartlara gətirilməsində bir-birlərinə kömək göstərməyə davam edəcəklər.

Bu gün Türkiyə prezidenti Rusiya prezidenti ilə görüşmək istədiyini açıqladı. Bunun Azərbaycana səfərindən sonra böyük əhəmiyyəti var. Həm Moskva, həm də Ankara bölgədəki vəziyyətin nəbzinə, razılaşmaların tətbiqinin necə irəlilədiyinə dair mövqeyini saxlayır. İndi də Moskva ilə Ankara arasında saatlardan bu istiqamətdə sinxronizasiyası təbii bir məsələdir.

Həm Rusiya, həm Türkiyə, həm də Azərbaycan yaxşı bilir ki, bu gün ortaya çıxan yeni realıqda ən yaxşısı üç dövlətin hər birinin mənafeyi namına yaxın əməkdaşlıqdır. Ayaqda ki, çirkli sularla balıq axtarmağa ehtiyac yoxdur və Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərin möhkəmlənməsi Moskvaya qarşı yönəlməyib.

Türkiyə NATO üzvü olsa da, müstəqil bir ölkədir. Buna görə Rusiyanın Qərblə qarşıdurmaları fonunda Türkiyənin Rusiya ilə əməkdaşlığı Moskva üçün əlavə üstünlükdür. Həm Moskva, həm də Ankara hər şeyi mükəmməl başa düşür. Burada konstruktiv qarşılıqlı fəaliyyət hər kəsə fayda gətirəcək".

Sərhəddə çətin vəziyyət

Dünən səhər Rusiya və Ermənistanın müdafiə idarələrinin rəhbərləri Sergey Şoyqu və Vaqarşak Harutyunyan arasında telefon danışıqları olub və danışıqlar zamanı Azərbaycanla Ermənistan arasındakı sərhəddə gərginliyin azalması baxmayaraq, çətin vəziyyətin həlli yolları müzakirə edilib. Arutunyan qeyd edib ki, erməni tərəfinin mövqeyi dəyişməzdir və İrəvan tərəfdaş dövlətlərin strukturlarının məsələni sülh yolu ilə həll etmək çağırışlarına hörmətlə yanaşır.

Tərəflər, həmçinin Rusiya sərhədçilərinin Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Sünik və Qeqarkunik bölgələrindəki hissələrinə yerləşdirilməsi məsələsini müzakirə ediblər. Ermənistanın Baş Naziri vəzifəsini müvəqqəti icra edən Nikol Paşinyan Rusiya tərəfinin nümayəndələrinin Ermənistan-Azərbaycan sərhədindəki yerləşmə biləcəkləri əraziləri artıq araşdırdıqlarını bildirdi. Paşinyan sərhəd probleminin sülh yolu ilə həll olunacağına əmindir. Eyni zamanda, yenə də "Azərbaycan öz qoşunlarını Ermənistan ərazisindən çıxarmalıdır"-deyə israr edir.

Bu vaxt Azərbaycan hərbiçiləri, Ermənistanla sərhədin müəyyənləşdirilməsi prosesi çərçivəsində daha çox mühəndis istehkamları tikməyə davam edirlər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə "İrəvan sülh istəyirsə, dövlət sərhədinin delimitasiyası ilə bağlı Bakı ilə danışıqlara başlamalıdır"-deyib.

Gərginliyi azaltmaq mümkün oldu

Rusiya bildirir ki, son həftələrdə Ermənistanla Azərbaycan arasındakı sərhəddəki gərginliyi azaltma-

ğa nail olub. Bunu cümə axşamı brifinqdə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova söylədi.

"Son həftələrdə gərginliyi ümumiyyətlə, azaltmaq mümkün oldu. Sərhəd mübahisəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı müvafiq məsləhətləşmələr davam edəcək" - o dedi.

Zaxarova, Rusiyanın vəziyyəti gərginləşdirməməyə yönəlmiş aktiv vasitəçilik səylərini göstərməyə davam etdiyini qeyd etdi. "Xarici İşlər Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi və sərhəd xidmətləri vasitəsilə Bakı və İrəvanla sıx koordinasiya yaradıldı", - deyə diplomat əlavə edib.

"Problemin davamlı və uzunmüddətli həlli olaraq, iki ölkə arasındakı sərhədin delimitasiyası ilə əlaqədar sonrakı demarkasiya ilə bağlı işlərin ən erkən başlanğıcını görürük. Bu prosesə ən aktiv şəkildə yardım göstərməyə hazır olduğumuzu təsdiqləyirik"- Zaxarova bildirdi.

Zaxarova, həmçinin bir gün əvvəl Şuşa şəhərində Türkiyə və Azərbaycan başçıları tərəfindən imzalanan ölkələr arasındakı müttəfiq münasibətlərinə dair Şuşa bəyannaməsi ilə bağlı Moskvanın rəsmi mövqeyini dilə gətirdi.

"Azərbaycan və ya Ermənistanın ikitərəfli münasibətlərini, Dağlıq Qarabağ ilə bağlı məsələni üçüncü tərəflərlə qarışdırmağı düzgün hesab etmirik. Son zamanlarda Azərbaycanla Türkiyə arasında yüksək səviyyəli təmasları bu əsasda qiymətləndiririk. Hərbi əlaqələr də daxil olmaqla bölgədəki ikitərəfli münasibətlərin digər dövlətlərə qarşı qurulmamalı olduğuna inanırıq. İrəvan-Ankara dialoqu da daxil olmaqla, Bakı ilə İrəvan arasındakı dialoqun normalaşdırılmasına yönəlmiş bütün addımları dəstəkləyirik. "Cənubi Qafqazdakı əməkdaşlıq mehriban qonşuluq prinsipləri və əlbəttə ki, bölgədəki bütün ölkələrin maraqları nəzərə alınaraq inkişaf etməlidir"- Rusiya XİN nümayəndəsi bildirdi.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın, Türkiyənin, Rusiyanın regionda gedən proseslərdə və perspektiv əməkdaşlıq planları barədə 3 ölkənin maraqları üst-üstə düşür. Ermənistan isə təklənir və getdikcə daha ümitsiz vəziyyətə düşür. Bu halda İrəvanın yeganə yolu qalır-sülh planına tabe olmaq, təklif olunan əməkdaşlıq formatlarında iştirak etmək. Əks halda, həm siyasi, həm iqtisadi, həm sosial fəlakət qaçılmazdır.

Elçin Bayramlı

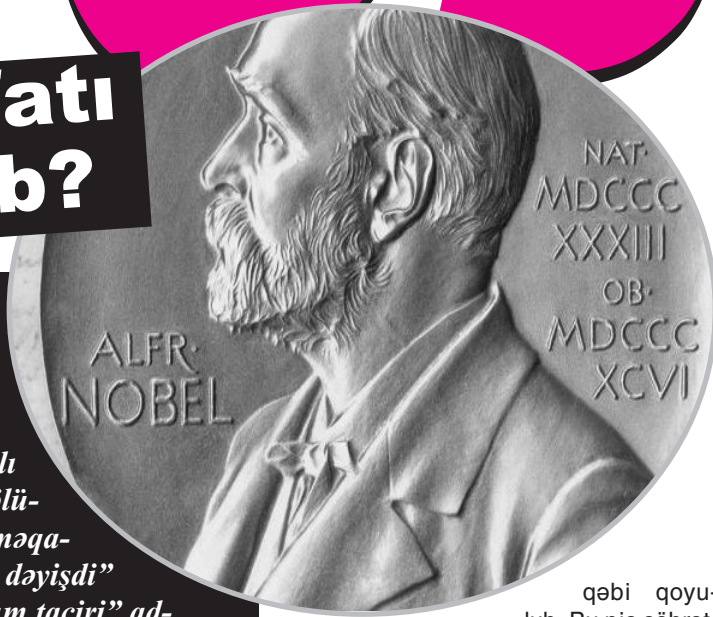
Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

19 iyun

Nobel mükafatı necə yaranıb?

Mükafatın yaradılma səbəbi, Alfred Nobelın özü haqqında qəzetdə gördüyü bir başlıq olub. SIA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, qardaşı Lüdvig Nobelın ölüm xəbərini fransalı jurnalist səhv anlayaraq Alfred Nobelın ölmü kimi başa düşüb. Bununla bağlı öz məqaləsində bu xəbəri "Ölüm taciri dünyasını dəyişdi" kimi təqdim edib. Jurnalistin Nobeli "ölüm taciri" adlandırmasının səbəbi isə dinamitin kəşfi olub.

Alfred Nobel məlum olduğu kimi bu partlayıcı maddəni kəşf etmiş və bunun satışından da xeyli gəlir əldə etmişdir. Bu səbəblərdən dolayı o dövrlərdə Nobele "ölüm taciri" lə-

qəbi qoyulub. Bu pis şöhrətdən qurtulub arxasında yaxşı bir miras qoymaq adına Alfred Nobel vəsiyyətnamə yazaraq sərvətinin böyük qisminin öz adına mükafatın tərtib edilməsi üçün ayrılmasını vəsiyyət edir.

Ayşən Vəli

Son səhifə

Qızmar günəş altında gəzənlərə XƏBƏRDARLIQ!

"Hər kəs yay ayları müddətində maksimum dərəcədə günəş şüalarından faydalanmağa çalışır". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında həkim-kosmetoloq Aysu Əhmədli deyib. Onun sözlərinə görə, pandemiya dövründə virus bakteriyalara qarşı mübarizədə necə də kömək olduğunu bilərək maksimum dərəcədə qəbul etməyə çalışır: "Ümumiyyətlə günəş şüaları orqanizmdə qida ilə qəbul etmədiyimiz D vitamini zənginləşdirməyə kömək edir. D vitamini sümüyün inkişafı üçün və sağlam əzələ quruluşu üçün çox faydalıdır. Bundan əlavə günəş şüaları böyrək və qaraciyərə öz təsirini göstərir. Ən əsası enerji verir və yorğunluğu azaldır. Xoşbəxtlik hormonu olan serotonin miqdarını artırır. Əsasən körpələr üçün günəş şüasının xeyri çoxdur. Orqanizmdə kalsium miqdarını artırmaqla bədən quruluşunun düzgün formaya salınmasına kömək edir. Bundan əlavə orqanizmin müqavimətini gücləndirir".

Aysu Əhmədli həmçinin qeyd edib ki, günəş şüasının müsbət tərəfləri olduğu kimi, mənfi tərəfləri də var: "İlk növbədə onu nəzərə almaq lazımdır ki, günəş şüası dəridə olan kolagen və elastin liflərinin miqdarının azalmasına təsir edir. Bu da dəridə qırışların yaranmasına səbəb olur. Həddindən artıq günəş altında qalmaq dəri xərçənginin yaranmasına səbəb ola bilər. Ümumiyyətlə açıq derili insanların günəş altında çox qalması məsləhət görülmür. Həddindən artıq qızmar günəşin altında qalmaq günvurma, istilik vurma hadisələri ilə nəticələnə bilər. Qızmar günəş altında olarkən çoxlu su içmək və yüksək dərəcədə "spf" tərkibli kremlər istifadə etmək məsləhət görülür. Bundan əlavə yayın atributları olan eynək və papaqdan istifadə edilməlidir".

Aysu Əhmədli həmçinin qeyd edib ki, günəş şüasının müsbət tərəfləri olduğu kimi, mənfi tərəfləri də var: "İlk növbədə onu nəzərə almaq lazımdır ki, günəş şüası dəridə olan kolagen və elastin liflərinin miqdarının azalmasına təsir edir. Bu da dəridə qırışların yaranmasına səbəb olur. Həddindən artıq günəş altında qalmaq dəri xərçənginin yaranmasına səbəb ola bilər. Ümumiyyətlə açıq derili insanların günəş altında çox qalması məsləhət görülmür. Həddindən artıq qızmar günəşin altında qalmaq günvurma, istilik vurma hadisələri ilə nəticələnə bilər. Qızmar günəş altında olarkən çoxlu su içmək və yüksək dərəcədə "spf" tərkibli kremlər istifadə etmək məsləhət görülür. Bundan əlavə yayın atributları olan eynək və papaqdan istifadə edilməlidir".

Saçında kəpək problemi olanlar - BİLMƏNİZDƏ FAYDA VAR

Saçınızda kəpək problemi varsa bu məqaləni mütləq oxuyun. SIA xəbər verir ki, hətta ciddi dərəcə illərlə kəpək problemi olan insanlara məsləhət görülür.

1-ci üsul sirkəli su

Alma sirkəsi saçqıranlara qarşı ən gözəl vasitələrdən biridir. Suya azca sirkə əlavə edin. Qorxmayın iyi uçuş gedir. Saçı gec yağlandırır. Kəpəyi dərinə təmizləyir. Sağlam uzanmağına kömək olur.

2-ci üsul aspirin

Aspirini və limonu əzərək səpiklərin qurudulmasında istifadə olunur. Araşdırandan sonra saç uzatmaqda və kəpəyə son verməkdə gözəl bir metod olduğu görülür. Hər dəfə duş qəbul edəndə 3 aspirini əzərək şampununuzla əlavə

edin və saçınızda 10 dəqiqə masaj edərək saxlayın. Zamanla bütün kəpəyin yox olduğunu görecəksiniz. Saç uzatmağa maska edib saatlarca gözləməyə səbrli olmayanlar bu üsuldan istifadə edə bilərlər.

Ayşən Vəli

DİN-dən vatsap dələduzluqları ilə bağlı vətəndaşlara XƏBƏRDARLIQ

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) vatsap dələduzluqları ilə bağlı vətəndaşlara xəbərdarlıq edib. DİN-dən SIA-ya daxil olan xəbərdarlıqda deyilir: "Son dövrlər dələduzluqla məşğul olan bəzi şəxslərin sosial media və elan saytları üzərindən ticarət edən vətəndaşların satışa çıxardığı məhsulları guya almaq məqsədilə özünün ölkədə olmadığını, həmçinin uzaq məsafədə olduğunu əsas gətirərək ödənişi onlayn yolla edəcəyini bildirib bank kartı məlumatlarının əldə edilməsi hallarına rast gəlinməkdədir.

Belə ki, həmin dələduzlar vətəndaşlara xüsusilə saxta xarici nömrələrdən zənglər edərək və vatsap asitəsilə yazaraq guya alacağı məhsulun ödənişini etmək məqsədilə onların şəxsi bank kart məlumatlarının əldə edirlər. Daha sonra onlar vətəndaşların bank kartlarındakı məlumatları, yeni kart sahibinin adı, soyadı, kartın son istifadə tarixi, CVV nömrəsi və təsdiq kodunu ("3D secure") əldə etməyə çalışırlar. Həmin məlumatları əldə edəndən sonra dələduzlar tərəfindən kart sahiblərinin xəbərləri belə olmadan onların hesablarından onlayn ödənişlər həyata keçirilir və vəsaitlər mənimlənilir.

Bir daha vətəndaşları onlayn alış-veriş zamanı diqqətli olmağa çağırır və kibercinayətkarlıqla üzleşdikləri təqdirdə DİN-in "102 - Zəng Mərkəzi"ne məlumat vermələrini xahiş edirik".

Təsbehin yaranma tarixi

buata istinadən xəbər verir ki, müsəlmanlarda 11,33 və 99 muncuqdan, buddistlərdə 108 muncuqdan, xristianlarda isə ilk vaxtlar 33 muncuqdan ibarət olub.

Əfqanlar ona "tisba", tatarlar isə "dispe" deyirlər. Lakin ortaq cəhət budur ki, bu sözlərin hamısının tərkibində "s-b-h" hərflər birləşməsi mövcuddur və ərəbcə mənəsi Allahı mədh etmək, tərifləmək deməkdir. Müsəlman dünyasında təsbehdən is-

tifadənin yaranma tarixçəsi haqqında tədqiqatçılar, əsasən, iki fikir yürüdürlər. Birincilər belə hesab edirlər ki, bir neçə hədisdə təsbeh haqqında az da olsa məlumat verilmiş və Həzrət Peyğəmbərin (s) bununla bağlı müəyyən təlimatları olub. Lakin bu fikir təsdiqini tam tapmamış və ona əks qüvvətli dəlillər gətirib. Hətta, dörd rəşidi xəlifələr dövründə təsbeh haqqında hər hansı məlumata rast gəlinməyib.

Təsbeh sözü ərəb dilində "subha" kəliməsindən ("Sübhanallah" sözünün qısaldılmış forması) törəyib. SIA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, müsəlmanlarda 11,33 və 99 muncuqdan, buddistlərdə 108 muncuqdan, xristianlarda isə ilk vaxtlar 33 muncuqdan ibarət olub.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc və SIA agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 4600